

KAP.430.007.2015
Nr ewid.160/2016/P/15/008/KAP

Informacja o wynikach kontroli

**PRAWIDŁOWOŚĆ POSTĘPOWAŃ
W SPRAWIE WYBORU PROJEKTÓW
W RAMACH WYBRANYCH
REGIONALNYCH PROGRAMÓW OPERACYJNYCH**

DEPARTAMENT
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej:

Bogdan Skwarka

Akceptuję:

Mieczysław Łuczak

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, dnia 26.09.2016r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

1. ZAŁOŻENIA KONTROLI	7
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	9
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	9
2.2. Synteza wyników kontroli.....	10
2.3. Uwagi końcowe i wnioski	12
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	16
3.1. Zgodność ustanowionych w kontrolowanych RPO systemów wyboru projektów w trybie konkursowym z obowiązującymi przepisami	16
3.2. Przebieg procedury konkursowej w ramach RPO.....	18
3.3. Wybór projektów do dofinansowania.....	28
3.4. Przeprowadzanie postępowania odwoławczego od wyników oceny projektów pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami i zasadami	29
4. INFORMACJE DODATKOWE	30
4.1. Przygotowanie kontroli	30
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli	30
4.3. Realizacja wniosków pokontrolnych	31
4.4. Efekty finansowe kontroli	32
5. ZAŁĄCZNIKI	33

Wykaz stosowanych skrótów, skrótowców i pojęć¹

EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
IA	Instytucja Audytowa
IP	Instytucja Pośrednicząca/Instytucje Pośredniczące
IZ	Instytucja Zarządzająca/Instytucje Zarządzające
KE	Komisja Europejska
KM	Komitet/Komitety Monitorujący/Monitorujące
KOP	Komisja oceny projektów
kpa	Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23)
LSR	Lokalne Strategie Rozwoju
MIR	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju ²
RLKS	Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność
Rozporządzenie EFRR	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289)
Rozporządzenie EFS	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470, ze zm.)
Rozporządzenie ogólne 1303/2013	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, ze zm.)

¹ Definicje opracowane na podstawie *ustawy wdrożeniowej, rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013* oraz wytycznych horyzontalnych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

² Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju zostało przekształcone na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. (Dz. U. poz. 2076) w Ministerstwo Rozwoju.

Rozporządzenie w sprawie rejestru podmiotów wykluczonych	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 czerwca 2010 r. w sprawie podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. z 2016 r. poz. 657)
RPO	Regionalny Program Operacyjny/Regionalne Programy Operacyjne
SZOOP	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych
ufp	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, ze zm.)
UM	Urząd Marszałkowski/Urzędy Marszałkowskie
Ustawa o NIK	Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677)
Ustawa wdrożeniowa	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 217)
Wytyczne o trybie wyboru projektów	Wytyczne MIR w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014–2020
desygnacja	potwierdzenie przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, wykonującego zadania państwa członkowskiego, spełniania przez m.in. instytucję zarządzającą i pośredniczącą warunków zapewniających prawidłową realizację programu operacyjnego
instrukcja wykonawcza	procedury zapewniające właściwą ścieżkę audytu, zawierające opisy czynności IZ/IP, związane z wykonywaniem wszystkich zadań danej instytucji
Institucja Audytowa	instytucja, o której mowa w art. 127 <i>rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013</i> , odpowiadająca m.in. za prowadzenie audytów w celu weryfikacji skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli w programach operacyjnych. Funkcję Instytucji Audytowej pełni Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej za pośrednictwem Departamentu Ochrony Interesów Finansowych UE w Ministerstwie Finansów i 16 urzędów kontroli skarbowej
Institucja Pośrednicząca	podmiot, któremu została powierzona, w drodze porozumienia albo umowy zawartych z Instytucją Zarządzającą, realizacja zadań w ramach regionalnego programu operacyjnego. W przypadku przedmiotowej kontroli są to: w Województwie Małopolskim – Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości, w Województwie Łódzkim – Centrum Obsługi Przedsiębiorcy oraz w Województwie Podlaskim – Wojewódzki Urząd Pracy
Institucja Zarządzająca	instytucja, o której mowa w art. 125 <i>rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013</i> , tj. instytucja odpowiadająca za zarządzanie programem operacyjnym zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. W przypadku RPO funkcję Instytucji Zarządzających wykonują Zarządy Województw

kryteria wyboru projektów określony zestaw wymogów formalnych i merytorycznych, które muszą spełnić projekty, aby uzyskać dofinansowanie ze środków pomocowych. Wnioskodawca powinien zapoznać się z kryteriami tak, aby poprawnie opracować wniosek o dofinansowanie. Podczas oceny formalnej sprawdzana jest zgodność wniosku z kryteriami strategicznymi i kryteriami formalnego dostępu, natomiast podczas oceny merytorycznej wniosku – z kryteriami strategicznymi i kryteriami merytorycznymi

lista rankingowa lista wniosków do dofinansowania, ułożona zgodnie z przyznaną w trakcie oceny punktacją, przedkładana IZ

portal portal internetowy, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b) *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013*, tj. jedna strona internetowa lub jeden portal internetowy dostarczający informacji na temat wszystkich programów operacyjnych w danym państwie członkowskim, w tym informacje o harmonogramie wdrażania programowania oraz o wszelkich powiązanych procedurach konsultacji publicznych i zapewniający dostęp do tych informacji

system wyboru projektów określenie na potrzeby przedmiotowej kontroli, rozumiane jako część systemu zarządzania i kontroli dotycząca procesu wyboru projektów do dofinansowania opisana w dokumentach danej IZ/IP, w tym m.in.: w wytycznych dotyczących danego RPO (jeśli zostały opracowane), w instrukcjach wykonawczych, w regulaminach konkursów, w regulaminach KOP

system zarządzania i kontroli system, o którym mowa w części drugiej w tytule VIII *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013*, który m.in. określa funkcję poszczególnych podmiotów zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę programów operacyjnych oraz funkcjonowanie procedur dla zapewnienia poprawności i prawidłowości deklarowanych wydatków

właściwa instytucja IZ lub IP, której zostały powierzone określone kompetencje związane z wyborem projektów w ramach programu operacyjnego

Temat i numer kontroli

Prawidłowość postępowań w sprawie wyboru projektów w ramach wybranych Regionalnych Programów Operacyjnych (P/15/008).

Uzasadnienie podjęcia kontroli

Kontrola została podjęta z własnej inicjatywy NIK, jako kontrola planowa.

W latach 2014–2020 samorzady województw mają zarządzać ok. 40% funduszy unijnych, co stanowi ok. 32,3 mld euro. Wybór projektów do dofinansowania w ramach RPO przebiegać powinien zgodnie z przepisami *ustawy wdrożeniowej*. Stosownie do art. 37 ust. 1 tej ustawy proces wyboru powinien zostać przeprowadzony w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny, a wnioskodawcy powinni mieć zapewniony równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania. Przeprowadzenie zgodnego z przepisami procesu wyboru projektów do dofinansowania w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych jest jednym z najistotniejszych elementów prawidłowego funkcjonowania systemu absorpcji środków z UE, alokowanych w tych programach, a także jednym z warunków uznania wydatków za kwalifikujące się do refundacji.

Cel kontroli

Celem kontroli była ocena czy proces wyboru projektów w trybie konkursowym, przeprowadzany w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, jest zgodny z przyjętym dla Regionalnych Programów Operacyjnych systemem zarządzania i kontroli.

Organizacja i zakres kontroli

Kontrolę przeprowadzono w dziewięciu Urzędach Marszałkowskich, w związku z pełnieniem przez Zarządy Województw funkcji Instytucji Zarządzających Regionalnymi Programami Operacyjnymi (województwa: kujawsko-pomorskie, łódzkie, opolskie, małopolskie, podlaskie, pomorskie, śląskie, świętokrzyskie, wielkopolskie) oraz w trzech Instytucjach Pośredniczących, tj. w Małopolskim Centrum Przedsiębiorczości (województwo małopolskie), w Centrum Obsługi Przedsiębiorcy (województwo łódzkie) oraz w Wojewódzkim Urzędzie Pracy (województwo podlaskie)³. Wykaz jednostek objętych kontrolą stanowi załącznik nr 3 do Informacji.

Kontrola została przeprowadzona pod względem legalności, rzetelności i gospodarności (art. 2 ust. 2 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy o NIK).

Badaniami kontrolnymi objęto m.in.:

- zgodność ustanowionego systemu wyboru projektów w trybie konkursowym z obowiązującymi przepisami,
- przeprowadzenie procedury konkursowej,
- wybór projektów do dofinansowania,
- przeprowadzenie postępowania odwoławczego od wyników oceny projektów.

³ Zasady wyboru jednostek do kontroli opisano w pkt 4.1. Informacji.

Kontrolą objęto okres od 1 października 2014 r. do zakończenia czynności kontrolnych w jednostkach. Czynności kontrolne przeprowadzone zostały w okresie od 22 grudnia 2015 r. do 16 maja 2016 r. (data wysłania ostatniego wystąpienia pokontrolnego). Informacja została uzupełniona o dane o stanie wdrożenia RPO, uzyskane po zakończeniu czynności kontrolnych.

Kontrola została przeprowadzona przez Delegatury NIK w: Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Łodzi, Opolu i Poznaniu. Kontrolę koordynował Departament Administracji Publicznej.

W ramach każdego kontrolowanego RPO zbadano po jednym z pierwszych konkursów ogłoszonych w IV kw. 2015 r. lub w I kw. 2016 r.⁴. Łączna kwota dofinansowania z budżetu UE przeznaczona do rozdysponowania w ramach dziewięciu badanych konkursów wynosiła 336 786,7 tys. zł.

---

⁴ Zasady wyboru do kontroli RPO opisano w pkt 4.1. Informacji, wykaz konkursów objętych kontrolą stanowi załącznik nr 4 do Informacji.

2.1 Ogólna ocena kontrolowanej działalności

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli⁵ sześć⁶ z dziewięciu zbadanych konkursów, w których dokonywano wyboru projektów do dofinansowania z funduszy UE w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, przeprowadzonych zostało zgodnie z przepisami UE oraz prawa krajowego⁷, w szczególności z art. 37 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej*, tj. w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewniający wnioskodawcom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania. W trzech kontrolowanych konkursach stwierdzono przypadki nieprawidłowości, które miały istotny wpływ na wybór niektórych projektów i wynikały głównie z błędnego stosowania reguł dotyczących przebiegu konkursów przez osoby uczestniczące w procesie oceny projektów. W ocenie NIK świadczy to o niewystarczającym i nieskutecznym nadzorze nad działalnością osób odpowiedzialnych za prawidłowość postępowań konkursowych.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim:

- opracowania przez Zarząd Województwa i zatwierdzenia przez Komitet Monitorujący RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego dwóch spośród 27 kryteriów wyboru projektów niezgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b) w związku z art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności⁸;
- braku weryfikacji spełniania przez wnioskodawców dwóch kluczowych dla badanego konkursu kryteriów dostępu, co skutkowało udzieleniem dofinansowania w kwocie 78,5 tys. zł dla projektu, który nie spełniał kryterium dostępu⁹;
- dokonania pozytywnej oceny jednego spośród 94 wniosków o dofinansowanie na kwotę 4 977,5 tys. zł, w tym dofinansowanie z UE 4 203,0 tys. zł, który nie spełniał kryterium dopuszczającego w zakresie *Kwalifikowalności podmiotowej* i powinien zostać odrzucony na etapie oceny formalnej¹⁰;
- wprowadzenia do regulaminu konkursu niezgodnego z SZOOP wymogu dotyczącego poziomu deklarowanego przez wnioskodawców wkładu własnego w finansowanie projektu, co skutkowało nieprawidłowym odrzuceniem sześciu z 55 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 3 829,6 tys. zł, w tym dofinansowanie z UE – 3 182,7 tys. zł¹¹.

Ponadto NIK zwraca uwagę na konieczność przyspieszenia realizacji Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014–2020 z uwagi na opóźnienie w ich wdrażaniu wynoszące ok. ośmiu miesięcy w porównaniu do wdrażania RPO na lata 2007–2013¹². Jeśli nie zostaną skutecznie wdrożone działania na rzecz przyspieszenia wydatkowania środków z UE i certyfikowania poniesionych wydatków do KE, to zdaniem NIK na koniec 2017 r. może wystąpić ryzyko utraty części środków przewidzianych dla poszczególnych RPO.

⁵ Oceny sformułowane dla poszczególnych kontrolowanych jednostek zamieszczono w załączniku nr 3 do Informacji.

⁶ Konkursy w ramach RPO województw: łódzkiego, małopolskiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego i wielkopolskiego.

⁷ W tym z *rozporządzeniem ogólnym Nr 1303/2013, ustawą wdrożeniową* oraz wytycznymi horyzontalnymi wydanymi przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

⁸ Dz. U. poz. 378.

⁹ Dotyczy konkursu badanego w RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

¹⁰ Dotyczy konkursu badanego w RPO Województwa Śląskiego.

¹¹ Dotyczy konkursu badanego w RPO Województwa Świętokrzyskiego.

¹² Opis w tym zakresie w pkt 2.3. Uwagi końcowe i wnioski, ppkt 1–3, str. 12–14 Informacji.

2.2 Synteza wyników kontroli

1. W kontrolowanych urzędach marszałkowskich podjęto właściwe działania w celu uzyskania desygnacji od ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, tj. potwierdzenia spełnienia warunków zapewniających prawidłową realizację RPO. Instytucje Zarządzające przygotowały opis funkcji i procedur dla zarządzanego przez siebie RPO, stosownie do wymogów określonych w załączniku nr III do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1011/2014 z dnia 22 września 2014 r.¹³. Opisy te zostały przekazane w uzgodnionych terminach do IA oraz do wiadomości ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. IA przeprowadziła we wszystkich kontrolowanych IZ i IP audyt desygnacyjny mający na celu ocenę spełniania przez daną instytucję kryteriów desygnacji określonych w załączniku nr XIII do *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013*. Jedną z głównych luk w audytowanych systemach zarządzania i kontroli, na jaką zwracała uwagę IA, był brak mechanizmów antykorupcyjnych, w tym niezidentyfikowanie „stanowisk wrażliwych”¹⁴. Kontrolowane IZ i IP zrealizowały rekomendacje i zalecenia sformułowane przez IA po wstępnych audytach desygnacyjnych. Do zakończenia czynności kontrolnych, osiem kontrolowanych przez NIK instytucji otrzymało desygnację, natomiast w odniesieniu do czterech instytucji proces desygnacji był w toku¹⁵. [str. 16–17]
2. Ustanowione w kontrolowanych IZ i IP systemy wyboru projektów w trybie konkursowym były zgodne z obowiązującymi przepisami, tj. z *rozporządzeniem ogólnym Nr 1303/2013* i *ustawą wdrożeniową*, poza jednym przypadkiem nieprawidłowości, która nie miała wpływu na poprawny przebieg postępowania konkursowego. Nieprawidłowość w systemie wyboru projektów ustanowionym w RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego polegała na ustaleniu krótszego czasu na zamieszczanie ogłoszenia o naborze wniosków o dofinansowanie, niż określony w art. 40 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej* i nie miała wpływu na prawidłowość ogłaszania badanego konkursu, ponieważ wbrew zapisom w procedurach wewnętrznych ogłoszenie ukazało się jednak w terminie zgodnym z przywołanym przepisem *ustawy wdrożeniowej*. [str. 17–18]
3. Proces ogłaszania przez IZ RPO konkursów objętych kontrolą, poza jednym przypadkiem, przebiegał zgodnie z przepisami art. 40, art. 42 oraz art. 47 *ustawy wdrożeniowej* oraz szczegółowymi regulacjami określonymi w *Wytycznych o trybie wyboru projektów*. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła jednego konkursu w ramach RPO Województwa Śląskiego i polegała na dokonaniu zmiany harmonogramu naboru wniosków o dofinansowanie z naruszeniem art. 47 ust. 3 *ustawy wdrożeniowej*. Miała ona charakter formalny i nie miała wpływu na dochowanie zasady równego traktowania wnioskodawców. W przypadku sześciu badanych konkursów wartość

¹³ Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) Nr 1011/2014 z dnia 22 września 2014 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzorów służących do przekazywania Komisji określonych informacji oraz szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji między beneficjentami, a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi (Dz. Urz. UE L 286 z 30.09.2014, str. 1).

¹⁴ Tzn. stanowisk, na których pracownicy mogą być szczególnie narażeni na szkodliwy wpływ (działania korupcyjne) osób trzecich/podmiotów zewnętrznych.

¹⁵ Dotyczy to: IZ RPO Województwa Opolskiego (czynności kontrolne w jednostce zakończone 11.04.2016 r.), IZ oraz IP RPO Województwa Podlaskiego (czynności kontrolne w jednostce zakończone odpowiednio 18.04.2016 r. i 7.04.2016 r.), IZ RPO Województwa Śląskiego (czynności kontrolne w jednostce zakończone 5.05.2016 r.). Zgodnie z informacją pozyskaną po zakończeniu czynności kontrolnych desygnacja dla IZ i IP w RPO Województwa Opolskiego została udzielona 13.04.2016 r., desygnacja dla IZ i IP w RPO Województwa Podlaskiego została udzielona 23.05.2016 r., desygnacja dla IZ w RPO Województwa Śląskiego została udzielona 28.07.2016 r.

złożonych wniosków o dofinansowanie przewyższała wysokość alokacji przewidzianej na konkurs i kształtowała się na poziomie od 498,6% do 159,5%. W związku z tym trzy IZ podjęły decyzje o zwiększeniu alokacji przewidzianej pierwotnie na konkurs. [str. 18]

4. Wszystkie kontrolowane konkursy zostały przeprowadzone na podstawie regulaminów konkursów określonych przez instytucje ogłaszające dany konkurs, zgodnie z art. 41 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej*. IZ oraz IP dochowały również obowiązków w zakresie publikacji regulaminów, w tym także w przypadku dokonywania w nich zmian. Regulaminy te pod względem formalnym zostały opracowane zgodnie z wymogami art. 41 ust. 2 *ustawy wdrożeniowej*, jednak w trzech przypadkach stwierdzono nieprawidłowości w ich zapisach, a w jednym przypadku w ogłoszeniach dotyczących zmiany regulaminu¹⁶. W ocenie NIK, nieprawidłowość w regulaminie konkursu w RPO Województwa Świętokrzyskiego miała istotne znaczenie dla prawidłowego przebiegu procedury konkursowej i wyboru projektów do dofinansowania, bowiem dotyczyła ujęcia w tym regulaminie zapisów niezgodnych z SZOOP, co skutkowało negatywną oceną i niezasadnym odrzuceniem sześciu wniosków o dofinansowanie projektów o łącznej wartości 3 829,6 tys. zł, w tym dofinansowanie z UE – 3 182,7 tys. zł, pomimo tego, że spełniały one wymogi określone w SZOOP. [str. 18–19 i 27]
5. W czterech spośród dziewięciu kontrolowanych konkursów instytucje przeprowadzające konkurs¹⁷ skorzystały z prawa do wyznaczenia ekspertów do udziału w ocenie projektów, wynikającego z art. 49 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej*. Udział ekspertów w procesie wyboru projektów przebiegał we wszystkich przypadkach zgodnie z zasadami określonymi w art. 49 *ustawy wdrożeniowej* oraz w *Wytycznych o trybie wyboru projektów*. Wszyscy eksperci biorący udział w procesie oceny wniosków o dofinansowanie zostali wyznaczeni z wykazu kandydatów na ekspertów prowadzonych przez IZ, ale sam proces wyznaczania ekspertów opierał się w dużej mierze na uznaniowości osób podejmujących decyzje w tym zakresie. Z ekspertami zawarto umowy, które regulowały zasady ich udziału w procedurze konkursowej dotyczącej oceny projektów pod względem merytorycznym. Wszyscy eksperci złożyli też oświadczenia o bezstronności i poufności, stosownie do art. 49 ust. 8 *ustawy wdrożeniowej* oraz podrozdziału 9.3 *Wytycznych o trybie wyboru projektów*. [str. 20–21]
6. Kontrola wniosków o dofinansowanie w dziewięciu badanych konkursach¹⁸ wykazała, że ocena formalna i merytoryczna wniosków o dofinansowanie przebiegała w taki sam sposób w odniesieniu do każdego badanego wniosku, zgodnie z procedurami obowiązującymi w danej IZ/IP. Do oceny wniosków o dofinansowanie, stosownie do art. 44 ust. 2 *ustawy wdrożeniowej*, zostały powołane KOP, w skład których wchodził zarówno pracownicy instytucji przeprowadzającej konkurs, jak i eksperci (o ile byli powołani w ramach danego konkursu). KOP pracowały w oparciu o regulaminy, a członkowie KOP, poza jedną osobą (w konkursie badanym w RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego) złożyli deklaracje bezstronności i poufności. Prace KOP zostały zakończone protokołami z przebiegu procesu oceny wniosków o dofinansowanie. We wszystkich badanych przypadkach ocena dokonywana była z zachowaniem zasady „dwóch par oczu”, a także zachowany został właściwy ślad rewizyjny z przeprowadzonych czynności, zgodnie z pkt 8 podrozdziału 7.3 oraz pkt 18 rozdziału 5 *Wytycznych o trybie wyboru projektów*. Wnioskodawcy zostali prawidłowo

¹⁶ Nieprawidłowości w zapisach regulaminów konkursów dotyczyły RPO województw: podlaskiego, śląskiego i świętokrzyskiego, nieprawidłowość w ogłoszeniach o zmianie regulaminu stwierdzono w RPO województwa kujawsko-pomorskiego.

¹⁷ IZ RPO województw: opolskiego, pomorskiego i śląskiego oraz IP w RPO Województwa Łódzkiego.

¹⁸ Kontrolę przeprowadzono na próbie wynoszącej 45,8% wszystkich wniosków o dofinansowanie dopuszczonych do oceny w dziewięciu badanych konkursach.

poinformowani o wynikach oceny ich wniosków o dofinansowanie, a w przypadku oceny negatywnej również o możliwości wniesienia protestu, stosownie do art. 46 ust. 3 i 5 *ustawy wdrożeniowej*. [str. 21–23] Nieprawidłowości w procesie oceny wniosków o dofinansowanie¹⁹ (w obszarach innych niż opisane powyżej) stwierdzono w przypadku trzech konkursów²⁰. Nieprawidłowości te miały istotny wpływ na prawidłowość wyboru projektów do dofinansowania. [str. 23–27]

7. Utworzone przez KOP, po zakończeniu prac, listy rankingowe projektów do dofinansowania w badanych konkursach odpowiadały wymogom określonym w art. 44 ust. 4 w związku z art. 39 ust. 2 *ustawy wdrożeniowej*. Listy rankingowe zostały sporządzone przez KOP rzetelnie, ujęte zostały na nich wszystkie projekty, które przeszły pozytywnie ocenę formalną i merytoryczną, a przypisane im na listach punkty odpowiadały punktacji otrzymanej w wyniku przeprowadzonych ocen. [str. 27–28]
8. Wybór projektów do dofinansowania, do czasu zakończenia czynności kontrolnych, został dokonany przez IZ/IP w ramach ośmiu spośród dziewięciu kontrolowanych konkursów. Właściwe instytucje (w przypadku siedmiu konkursów IZ, a w jednym przypadku IP) zatwierdziły przedłożone im listy rankingowe nie dokonując w nich zmian, tzn. zatwierdziły do dofinansowania projekty zgodnie z wynikami dokonanych ocen. Ustalono, że jedno postępowanie konkursowe²¹ zakończyło się z opóźnieniem wynoszącym pięć miesięcy w stosunku do wskazanego w ogłoszeniu o konkursie terminu na jego rozstrzygnięcie. [str. 28]
9. W ocenie NIK, wszystkie badane w kontrolowanych konkursach protesty wnioskodawców²² rozpatrzono zgodnie z procedurami obowiązujących w tym zakresie w danym RPO. Zachowana została zasada bezstronności osób rozpatrujących protesty oraz zasada wyrażona w art. 60 *ustawy wdrożeniowej*, aby w rozpatrywanie protestu nie były zaangażowane osoby dokonujące wcześniej oceny danego wniosku o dofinansowanie. Wszyscy wnioskodawcy składający protesty zostali poinformowani o wyniku jego rozpatrzenia, stosownie do art. 58 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej*. W ocenie NIK, pomimo dochowania wszystkich wymogów formalnych, jeden protest w ramach konkursu w RPO Województwa Świętokrzyskiego nie został właściwie rozstrzygnięty, co było związane z przyjęciem przez IZ w regulaminie konkursu wymogów dla wnioskodawców niezgodnych z SZOOP. [str. 29]

2.3 Uwagi końcowe i wnioski

1. NIK zwraca uwagę na konieczność przyspieszenia realizacji Regionalnych Programów Operacyjnych. Proces zatwierdzania RPO przez Komisję Europejską odbył się w grudniu 2014 r. oraz w I kw. 2015 r., natomiast pierwsze rozstrzygnięcia konkursów na wybór projektów do dofinansowania zostały zaplanowane na IV kw. 2015 r.²³, ale tylko przez siedem²⁴ z 16 Instytucji Zarządzających RPO, z czego w przypadku jednego RPO tego planu nie zrealizowano²⁵. Średni czas jaki upłynął od zatwierdzenia przez KE poszczególnych RPO objętych badaniem, a rozstrzygnięciem

¹⁹ Nieprawidłowości wymienione w pkt 2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności, str. 9 Informacji.

²⁰ Dotyczy konkursów badanych w ramach RPO województw: kujawsko-pomorskiego, śląskiego i świętokrzyskiego.

²¹ Dotyczy RPO Województwa Śląskiego.

²² Kontrolę przeprowadzono na próbie stanowiącej 42,7% złożonych protestów.

²³ Poza RPO Województwa Opolskiego, w którym jako pierwszym rozstrzygnięto jeden konkurs w sierpniu 2015 r.

²⁴ Dotyczy RPO województw: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, małopolskiego, podlaskiego, śląskiego i wielkopolskiego.

²⁵ RPO Województwa Dolnośląskiego.

pierwszych konkursów w tych programach wyniósł ok. jednego roku. Najszybciej konkurs został rozstrzygnięty w województwie opolskim – po ośmiu miesiącach od podpisania RPO przez KE, a najpóźniej w województwie śląskim – po upływie roku i 5 miesięcy²⁶. NIK planując przeprowadzenie przedmiotowej kontroli w I kw. 2016 r. musiała zrezygnować z prowadzenia badań kontrolnych w siedmiu RPO, z uwagi na brak w tych RPO choćby jednego rozstrzygniętego konkursu. Według stanu na 20 września 2016 r. w każdym z 16 RPO rozstrzygniętych jest po kilkanaście lub kilkadziesiąt konkursów²⁷, lecz należy mieć na uwadze, że od zatwierdzenia RPO przez KE upłynęło przeszło półtora roku.

2. Problem opóźnień we wdrażaniu RPO został zauważony również przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego i przedstawiony w dokumencie *Plan działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyspieszenia realizacji programów w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020*²⁸, gdzie przedstawiono stopień realizacji m.in. 16 RPO oraz działania do podjęcia w ramach poszczególnych programów operacyjnych w celu przyspieszenia ich wdrażania. Dla RPO przewidziano m.in. zakontraktowanie (podpisanie umów) do końca 2016 r. o wartości ok. 24,6 mld zł dofinansowania z UE (tj. ok. 19% alokacji dla 16 RPO łącznie). Biorąc pod uwagę, że wg stanu na dzień 18 września 2016 r. poziom kontraktacji we wszystkich RPO wynosił 8,5 mld zł²⁹ (6,8% alokacji), zdaniem NIK, Instytucje Zarządzające poszczególnymi RPO muszą podjąć zintensyfikowane działania aby osiągnąć wskaźnik kontraktacji określony w *Planie działań*.

Wśród powodów opóźnień we wdrażaniu RPO można wskazać m.in.:

- skumulowanie w Urzędach Marszałkowskich prac dotyczących zakończenia wydatkowania środków z poprzedniej perspektywy 2007–2013 oraz przygotowania organizacyjnego do rozpoczęcia realizacji nowej perspektywy 2014–2020 (m.in. przygotowanie procedur koniecznych do uzyskania desygacji, opracowanie kryteriów wyboru projektów);
  - konieczność dostosowania Urzędów Marszałkowskich do pełnienia dodatkowej funkcji w systemie zarządzania RPO, tj. funkcji Instytucji Certyfikującej (w perspektywie 2007–2013 funkcję tę pełnił Minister Rozwoju przy udziale Wojewodów jako Instytucji Pośredniczących w Certyfikacji);
  - konieczność przygotowania i uzgodnienia przez właściwe j.s.t przy udziale Urzędów Marszałkowskich tzw. Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, co warunkuje możliwość wykorzystania części funduszy UE w ramach RPO w tej nowej formule;
  - niespełnienie przez Polskę niektórych warunków wstępnych (ex ante) koniecznych do rozpoczęcia wdrażania Programów Operacyjnych, w tym m.in. późne dostosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych do nowych dyrektyw UE (2014/24/UE, 2014/25/UE, 2014/23/UE), co nastąpiło dopiero w lipcu 2016 r., czy też konieczność opracowania wojewódzkich planów gospodarowania odpadami.
3. Państwa członkowskie UE, korzystające z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, obowiązują tzw. zasada n+3. Zasada ta została określona w *rozporządzeniu ogólnym 1303/2013* i polega na tym, że zobowiązanie KE (alokacja) dla danego programu operacyjnego na dany rok, anulowane

²⁶ Okres jaki upłynął od podpisania RPO przez KE do momentu rozstrzygnięcia pierwszych konkursów w poszczególnych województwach objętych kontrolą wyniósł: w opolskim – osiem m-cy, w świętokrzyskim – rok, w kujawsko-pomorskim – rok i 1 m-c, w łódzkim – 10 m-cy, w pomorskim – rok i 1 m-c, w podlaskim 11 m-cy, w małopolskim – 10 m-cy i w wielkopolskim – 10 m-cy.

²⁷ Źródło: <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/skorzystaj/nabory/#/wszystkieNabory=1/10502=3021>.

²⁸ Dokument opracowany przez Ministerstwo Rozwoju, luty 2016 r.

²⁹ Według informacji przekazanej do NIK przez Ministerstwo Rozwoju w dniu 19 września 2016 r.

jest automatycznie, jeśli środki finansowe nie zostaną wykorzystane do końca trzeciego roku budżetowego po roku, w którym podjęto zobowiązanie. Pierwszy termin rozliczeń wg zasady n+3 przypada na 31 grudnia 2017 r., a wg stanu na 31 grudnia 2015 r. w ramach RPO nie zostały certyfikowane do KE żadne wydatki i tylko w sześciu RPO złożono do IZ wnioski o płatność³⁰. Wg stanu na 18 września 2016 r. wartość dofinansowania z UE we wnioskach o płatność we wszystkich RPO wyniosła 883,6 mln zł, tj. ok. 0,7% alokacji³¹. Zdaniem NIK, o ile IZ RPO nie podejmą skutecznych działań na rzecz przyspieszenia wydatkowania środków z UE i certyfikowania poniesionych wydatków do KE, może wystąpić ryzyko utraty części środków przewidzianych dla poszczególnych RPO.

4. Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania systemu wyboru projektów szczególnie ważne jest ograniczenie ryzyka konfliktu interesów w danej IZ/IP, przestrzeganie zasady bezstronności osób biorących udział w całym procesie wdrażania RPO, zapewnienie odpowiedniej ochrony pracownikom zgłaszającym nieprawidłowości lub wykroczenia przed sankcjami wewnętrznymi. Jest to niezmiernie istotne zarówno dla rzetelnego i zgodnego z prawem wdrażania programu operacyjnego, jak i dla postrzegania pracy IZ/IP przez środowiska zewnętrzne (np. beneficjenci, KE). Na kwestie zapewnienia mechanizmów antykorupcyjnych w IZ/IP zwróciła uwagę IA w rekomendacjach dotyczących kilku RPO³².
5. W opinii NIK, IZ RPO oraz wnioskodawcy ubiegający się o uzyskanie dofinansowania swoich projektów z funduszy UE powinni zwrócić większą uwagę na kwestię zapewnienia należytego przygotowania wniosków. Ustalenia kontroli NIK wskazują bowiem, że część wniosków była przygotowana niestarannie. Świadczy o tym znaczny odsetek odrzuconych wniosków o dofinansowanie w badanych konkursach (po ocenie formalnej odrzucono 27% złożonych wniosków, a po ocenie merytorycznej – 42,9% wniosków, które pozytywnie przeszły ocenę formalną). Jakość złożonych wniosków różniła się w poszczególnych konkursach, np. w województwie wielkopolskim pozytywnie ocenę formalną i merytoryczną przeszło jedynie 8,4% wniosków, podobnie w województwie świętokrzyskim, gdzie odsetek ten wyniósł 10,9%, a w województwie opolskim i łódzkim odrzucone zostały odpowiednio trzy i dwa wnioski³³. Analiza danych dotyczących dziewięciu badanych konkursów wykazuje, że sporządzenie prawidłowych wniosków o dofinansowanie stwarza nadal problemy, pomimo wielu lat korzystania przez Polskę z funduszy UE i wprowadzenia wielu uproszczeń mających na celu ułatwienie wnioskodawcom dostępu do ubiegania się o środki UE.

W związku z przedstawionymi powyżej ustaleniami kontroli i uwagami, NIK wnioskuje do IZ RPO (zarządów województw) o:

- pełną realizację celów określonych w *Planie działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyspieszenia realizacji programów w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020*, tak aby zapobiec wystąpieniu ryzyka utraty części środków unijnych w związku z zastosowaniem tzw. zasady n+3;
- kontynuowanie akcji informacyjno-szkoleniowych kierowanych do potencjalnych beneficjentów, celem umożliwienia im jak najlepszego przygotowania się do aplikowania o środki unijne;

³⁰ Informacja o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. w części 34 – Rozwój regionalny, czerwiec 2016 r., Nr ewid. 63/2016/P/16/001/KAP.

³¹ Zgodnie z informacją przekazaną do NIK przez Ministerstwo Rozwoju w dniu 19 września 2016 r.

³² Np. RPO województw: kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, małopolskiego, podlaskiego, opolskiego.

³³ Konkursy w ramach RPO województw: świętokrzyskiego i wielkopolskiego finansowane były z EFS, a konkursy w RPO województw: łódzkiego i opolskiego z EFRR.

- zapewnienie spójności regulaminów ustanawianych dla poszczególnych konkursów z aktami wyższego rzędu, w tym z SZOOP i przepisami szczegółowymi regulującymi zagadnienia będące przedmiotem danego konkursu;
- zapewnienie przestrzegania, przy ocenie wniosków o dofinansowanie, kryteriów wyboru zatwierdzonych przez Komitety Monitorujące;
- ustalenie w procedurach wewnętrznych w ramach każdego RPO zasad i kryteriów wyboru ekspertów do oceny wniosków o dofinansowanie w konkretnym konkursie.

3.1 Zgodność ustanowionych w kontrolowanych RPO systemów wyboru projektów w trybie konkursowym z obowiązującymi przepisami

3.1.1. Desygnacja

Uzyskanie desygnacji, zgodnie z art. 15 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej*, jest warunkiem rozpoczęcia finansowej realizacji programu operacyjnego, rozumianego jako wystąpienie z pierwszą deklaracją wydatków oraz z wnioskiem o płatność do KE. Udzielenie desygnacji IZ i IP, zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 15 ust. 3 *ustawy wdrożeniowej* należy do zadań ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, po wydaniu przez IA pozytywnej opinii o spełnieniu przez daną instytucję kryteriów desygnacji określonych w załączniku XIII do *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013*.

Objęte kontrolą Instytucje Zarządzające wypełniły obowiązki związane z procesem uzyskania desygnacji, tj. zgodnie z Wytycznymi w zakresie procesu desygnacji na lata 2014–2020³⁴ przygotowały opis funkcji i procedur dla właściwych RPO i przekazały je do IA oraz do wiadomości ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Stwierdzone w wyniku działań audytowych IA braki w ustanowionych systemach zarządzania i kontroli dotyczyły m.in.:

- nieopracowania niektórych wzorów dokumentów, np. list sprawdzających stosowanych przy ocenie wniosków o dofinansowanie (IZ RPO Województwa Śląskiego) i weryfikacji wniosków o płatność (IZ RPO Województwa Śląskiego), wzoru regulaminu pracy Komisji Oceny Projektów (IP w RPO Województwa Łódzkiego);
- braku mechanizmów antykorupcyjnych oraz procedur i wytycznych w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym (IZ RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Łódzkiego oraz IP w RPO Województwa Małopolskiego);
- braku procedur związanych ze sporządzeniem deklaracji zarządczej i rocznego podsumowania końcowych sprawozdań z audytu i kontroli (IZ RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego);
- braku procedur zapewniających rozdzielenie funkcji dla osób weryfikujących wnioski o dofinansowanie i wnioski o płatność w ramach tego samego projektu (IZ RPO Województwa Podlaskiego);
- braku zidentyfikowania i opisanie w procedurach „stanowisk wrażliwych”³⁵ z uwzględnieniem ryzyk dotyczących wdrażania RPO (IZ RPO Województwa Podlaskiego i Łódzkiego);
- braku procedur zapewniających rozdzielenie funkcji dla osób oceniających projekt i uczestniczących w procesie odwoławczym oraz przeprowadzających kontrolę na miejscu tego projektu (IP w RPO Województwa Podlaskiego);
- braku procedur rozdzielenia funkcji w zakresie obowiązków beneficjenta i zadań IP w odniesieniu do projektów własnych (IP w RPO Województwa Podlaskiego);
- konieczności uszczegółowienia kryteriów wyboru projektów w sposób zapewniający wybranie operacji, które nie zostały zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie (IZ RPO Województwa Świętokrzyskiego);
- uzupełnienia procedury wyboru projektów o terminy przeprowadzenia weryfikacji formalnej i merytorycznej wniosków o dofinansowanie oraz zapewnienie, że ocena formalna zostanie przeprowadzona zgodnie z zasadą „dwóch par oczu” (IZ RPO Województwa Świętokrzyskiego);

³⁴ Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

³⁵ Patrz przypis nr 14.

- nieopracowania SZOOP dla niektórych działań RPO oraz Podręcznika dla wnioskodawców (IZ RPO Województwa Opolskiego);
- braku procedur w zakresie ochrony pracownika zgłaszającego nieprawidłowości lub wykroczenia przed sankcjami wewnętrznymi (IZ RPO Województwa Opolskiego i Kujawsko-Pomorskiego).

NIK zwraca uwagę, że pomimo zrealizowania przez wszystkie kontrolowane IZ i IP rekomendacji IA, do czasu zakończenia czynności kontrolnych, dla czterech spośród 12 kontrolowanych instytucji proces desygnacji był w toku³⁶.

3.1.2. Systemy wyboru projektów w trybie konkursowym

W ocenie NIK ustanowione w 11 spośród 12 kontrolowanych instytucji systemy wyboru projektów w trybie konkursowym były zgodne z obowiązującymi przepisami, tj. z *rozporządzeniem ogólnym 1303/2013, ustawą wdrożeniową* oraz z wytycznymi horyzontalnymi wydanymi przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Jedynie w odniesieniu do RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego ustalono, że w Systemie oceny projektów³⁷ Zarząd Województwa określił niezgodnie z art. 40 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej* czas na zamieszczanie ogłoszenia o naborze wniosków o przyznanie pomocy na wsparcie przygotowawcze w ramach instrumentu RLKS. W rozdziale 5 tego systemu wskazano, że IZ zamieszcza ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy na wsparcie przygotowawcze nie wcześniej niż 30 dni i nie później niż 14 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia biegu terminu składania tych wniosków, podczas gdy przepis art. 40 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej* określa, że ogłoszenie o konkursie podaje się do publicznej wiadomości co najmniej 30 dni przed planowanym rozpoczęciem naboru wniosków o dofinansowanie projektu. Według wyjaśnień udzielonych przez Dyrektora Departamentu pełniącego w Urzędzie Marszałkowskim funkcję IZ, powyższy zapis Systemu oceny projektów jest zgodny z §8 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania Wsparcie przygotowawcze objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020³⁸, co podyktowane miało być zamiarem przyjęcia jednolitych zasad dla konkursów na wsparcie przygotowawcze w ramach instrumentu RLKS dla obszarów wiejskich i miejskich.

NIK zauważa, że pomimo ustanowienia w Systemie oceny projektów regulacji niezgodnych z art. 40 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej*, kontrolowany przez NIK konkurs został ogłoszony z zachowaniem terminów wynikających z przywołanego przepisu *ustawy wdrożeniowej*. Instrument RLKS na obszarze miast jest finansowany w ramach RPO z EFS, a zatem nie mogą mieć do niego zastosowania przepisy dotyczące Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, lecz przepisy *ustawy wdrożeniowej*, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w Systemie oceny projektów, który jest dokumentem regulującym kwestie wyboru projektów realizowanych w ramach RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

³⁶ Patrz przypis nr 15.

³⁷ System oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014–2020 opisujący zasady wyboru wniosków o dofinansowanie projektów w ramach EFRR i EFS oraz procedurę odwoławczą, a także zawierający procedury zastosowania mechanizmów wdrażania projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych oraz Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (załącznik do uchwały nr 26/885/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 1 lipca 2015 r. ze zm.).

³⁸ Dz. U. poz. 851.

NIK zwraca uwagę, że pomimo prawidłowego ustanowienia systemów wyboru projektów, w organizacji i przeprowadzeniu trzech spośród dziewięciu badanych konkursów stwierdzono istotne nieprawidłowości mające wpływ na prawidłowość wyboru projektów do dofinansowania.

[szczegóły str. 23–27]

3.2 Przebieg procedury konkursowej w ramach RPO

3.2.1. Ogłaszanie konkursów

Stosownie do art. 47 *ustawy wdrożeniowej* oraz podrozdziału 7.5 *Wytycznych o trybie wyboru projektów* objęte kontrolą instytucje zarządzające zamieściły na swojej stronie internetowej oraz na portalu zarówno harmonogramy naboru wniosków o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym, jak i ich aktualizacje.

W przypadku ośmiu z dziewięciu kontrolowanych konkursów, aktualizacje harmonogramów zostały przeprowadzone zgodnie z art. 47 ust. 3 *ustawy wdrożeniowej*, tj. nie dotyczyły naboru wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym, którego przeprowadzenie zaplanowano w terminie krótszym niż trzy miesiące licząc od dnia aktualizacji.

Jedynie w RPO Województwa Śląskiego zmiana harmonogramu w zakresie terminu naboru wniosków w kontrolowanym konkursie została dokonana w czasie biegu pierwotnie zaplanowanego okresu naboru wniosków, co naruszało przepis art. 47 ust. 3 *ustawy wdrożeniowej*.

Objęte kontrolą konkursy ogłoszone zostały na stronach internetowych właściwych IZ oraz na portalu, zgodnie z harmonogramami oraz z terminem określonym w art. 40 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej*, tj. co najmniej 30 dni przed planowanym rozpoczęciem naboru wniosków o dofinansowanie projektów. Ogłoszenia dotyczące kontrolowanych konkursów zawierały informacje określone w art. 40 ust. 2 *ustawy wdrożeniowej*, w tym m.in.: określenie przedmiotu konkursu i typów projektów podlegających dofinansowaniu, określenie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w konkursie, a także termin, miejsce i formy składania wniosków o dofinansowanie projektu. We wszystkich badanych przypadkach określony w ogłoszeniu o konkursie termin na składanie wniosków o dofinansowanie, stosownie do art. 42 *ustawy wdrożeniowej*, nie był krótszy niż siedem dni licząc od dnia rozpoczęcia naboru wniosków.

3.2.2. Przestrzeganie wymogów dotyczących regulaminów przeprowadzania konkursów w ramach RPO

Zgodnie z art. 41 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej* oraz podrozdziału 7.2. *Wytycznych o trybie wyboru projektów*, konkurs w sprawie wyboru projektów do dofinansowania przeprowadzany jest na podstawie regulaminu konkursu określonego przez instytucję ogłaszającą konkurs.

Ustalono, że wszystkie konkursy objęte kontrolą zostały przeprowadzone na podstawie regulaminów konkursów. Regulaminy te zostały opublikowane z zachowaniem zasad określonych w art. 41 ust. 5 *ustawy wdrożeniowej* oraz zawierały elementy określone w art. 41 ust. 2 przywołanej ustawy, tj. m.in.: formę konkursu, przedmiot konkursu, typy projektów podlegające dofinansowaniu, termin, miejsce i formę składania wniosków o dofinansowanie projektów i sposób uzupełniania w nich braków formalnych oraz poprawiania w nich oczywistych omyłek, kryteria wyboru projektów wraz z podaniem ich znaczenia, kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów w konkursie, środki odwoławcze przysługujące wnioskodawcy, sposób podania do publicznej wiadomości wyników konkursu.

Spośród objętych kontrolą dziewięciu konkursów w czterech³⁹ przypadkach wprowadzano zmiany w regulaminach konkursów. Dotyczyły one m.in.: wydłużenia terminu na składanie wniosków o dofinansowanie projektów, zmiany terminu na realizację projektu, zmiany przewidywanego terminu rozstrzygnięcia konkursu, zmiany treści wzorów umów o dofinansowanie projektów.

Wprowadzone zmiany w regulaminach konkursów, stosownie do art. 41 ust. 3 *ustawy wdrożeniowej*, nie skutkowały nierównym traktowaniem wnioskodawców.

Zgodnie z art. 41 ust. 5 *ustawy wdrożeniowej*, wprowadzone w regulaminach konkursów zmiany były publikowane na stronach internetowych właściwych IZ oraz na portalu.

Nieprawidłowości w omawianym obszarze stwierdzono:

- w przypadku RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego, gdzie w dwóch przypadkach w ogłoszeniach o zmianie regulaminu konkursu nie zamieszczono uzasadnień wprowadzonych zmian, co było niezgodne z art. 41 ust. 5 *ustawy wdrożeniowej*. Ponadto w przypadku jednej aktualizacji regulaminu konkursu, treść ogłoszenia sformułowano w sposób nierzetelny, nie wyszczególniając w nim jednej z dziewięciu zmian wprowadzonych do regulaminu, tj. zmiany terminu zakończenia realizacji projektu. Ustalono, że zaistniałe sytuacje były wynikiem niedopatrzenia ze strony osób odpowiedzialnych za ogłaszanie zmian w regulaminach konkursów, a jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu odpowiedzialnego za opracowanie regulaminu konkursu, z uwagi na fakt utrzymywania przez IZ stałego kontaktu z wnioskodawcami byli oni poinformowani o zmianach dokumentacji konkursowej,
- w przypadku RPO Województwa Podlaskiego, gdzie stwierdzono niezamieszczenie w regulaminie konkursu postanowienia uprawniającego IP do anulowania konkursu (wraz ze wskazaniem przykładowych sytuacji, w których może to nastąpić) oraz postanowienia dotyczącego możliwości zwiększenia kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w konkursie (na podstawie art. 46 ust. 2 *ustawy wdrożeniowej*), co było niezgodne z pkt 3 lit. c) i d) podrozdziału 7.2 *Wytycznych o trybie wyboru projektów*. NIK zwraca uwagę, że w regulaminach kolejnych konkursów ogłoszonych przez IP zamieszczono ww. regulacje,
- w przypadku RPO Województwa Świętokrzyskiego, gdzie stwierdzono wprowadzenie w regulaminie konkursu niezgodnego z SZOOP wymogu wniesienia przez wnioskodawcę wkładu własnego w wysokości równej dokładnie 15% wydatków kwalifikowalnych projektu, podczas gdy z SZOOP wynikał obowiązek ustalenia minimalnego poziomu wkładu własnego. Nieprawidłowość ta miała istotne znaczenie dla prawidłowości przebiegu procedury konkursowej, co zostało opisane w pkt 3.2.4. na str. 27 Informacji,
- w przypadku RPO Województwa Śląskiego, gdzie stwierdzono wprowadzenie do regulaminu konkursu zasady dopuszczającej jednokrotne dokonanie uzupełnień lub poprawy wniosku o dofinansowanie, co stanowiło ograniczenie w stosunku do przepisu art. 43 *ustawy wdrożeniowej*, który nie określa, że poprawki/uzupełnienia mogą być dokonywane jednokrotnie. Pomimo tego zapisu w regulaminie, IZ dopuszczała wielokrotne poprawianie/uzupełnianie wniosków o dofinansowanie, nie wprowadzając jednak odpowiednich zmian w regulaminie konkursu.

³⁹ RPO województw: kujawsko-pomorskiego, podlaskiego, śląskiego i świętokrzyskiego.

3.2.3. Powoływanie przez instytucje organizujące konkursy ekspertów do oceny wniosków o dofinansowanie projektów oraz ich udział w procesie oceny wniosków o dofinansowanie

Stosownie do art. 49 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej*, instytucja przeprowadzająca konkurs na wybór projektów do dofinansowania może wyznaczyć ekspertów do udziału w wyborze projektów.

Z możliwości tej skorzystano w ramach czterech spośród dziewięciu objętych kontrolą konkursów. Ustalono, że we wszystkich przypadkach eksperci byli wyznaczeni z listy kandydatów na ekspertów, co było zgodne z art. 49 ust. 3 w zw. z art. 49 ust. 10 *ustawy wdrożeniowej*. Stosownie do przepisu art. 49 ust. 6 *ustawy wdrożeniowej* z ekspertami zawarto umowy, które zawierały regulacje określone w podrozdziale 9.3. *Wytycznych o trybie wyboru projektów*, w tym, m.in.: obowiązki eksperta, okres na jaki została zawarta umowa, wysokość wynagrodzenia, zobowiązanie eksperta do zachowania w tajemnicy wszystkich informacji otrzymanych w związku z oceną projektów, zasady oceny pracy eksperta.

Zgodnie z art. 49 ust. 4 *ustawy wdrożeniowej*, kandydaci na ekspertów, którzy zostali wyznaczeni na ekspertów w badanych konkursach, złożyli oświadczenia o spełnieniu przesłanek, o których mowa w art. 49 ust. 3 powołanej ustawy, tj. że: 1) korzystają z pełni praw publicznych; 2) mają pełną zdolność do czynności prawnych; 3) nie zostali skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub za umyślne przestępstwo skarbowe; 4) posiadają wiedzę, umiejętności, doświadczenie lub wymagane uprawnienia w dziedzinie objętej programem operacyjnym, w ramach której jest dokonywany wybór projektu; 5) posiadają wiedzę w zakresie celów i sposobu realizacji danego programu operacyjnego.

Ponadto, zgodnie z art. 49 ust. 8 *ustawy wdrożeniowej*, każdy z ekspertów złożył oświadczenie (tzw. oświadczenie o bezstronności), że nie zachodzi żadna z okoliczności powodujących wyłączenie go z udziału w wyborze projektów⁴⁰ w ramach konkretnego konkursu do udziału w którym został wyznaczony.

NIK zwraca uwagę, na brak precyzyjnych regulacji odnośnie wyboru ekspertów z listy kandydatów na ekspertów do oceny wniosków o dofinansowanie w ramach konkretnych konkursów. *Ustawa wdrożeniowa* w ogóle nie reguluje tej kwestii, natomiast w *Wytycznych o trybie wyboru projektów* (podrozdział 9.1. pkt 3) wskazano, że ekspertów do udziału w wyborze projektów do dofinansowania wyznacza właściwa instytucja, a sposób ich wyboru pozostawiono tej instytucji wskazując jedynie, że może ona wyznaczyć wszystkich ekspertów z danej dziedziny znajdujących się w wykazie kandydatów na ekspertów lub przeprowadzić losowanie określonej liczby ekspertów albo zastosować inny sposób. Ustalenia kontroli wskazują, że instytucje organizujące konkursy nie mają procedur określających kryteria jakimi należy kierować się przy ostatecznym wyborze ekspertów do oceny wniosków o dofinansowanie. Żadna z kontrolowanych IZ/IP przy wyborze ekspertów nie skorzystała także z przytoczonych powyżej możliwości postępowania wskazanych w *Wytycznych o trybie wyboru projektów*. Eksperci są wyznaczeni w drodze decyzji Marszałka/Wicemarszałka Województwa lub dyrektora komórki organizacyjnej odpowiedzialnej w danym urzędzie za przeprowadzenie postępowania konkursowego, lub Dyrektora instytucji pełniącej funkcję IP. Decyzja taka poprzedzona jest wysłaniem do wszystkich kandydatów na ekspertów w danej dziedzinie propozycji wzięcia udziału w ocenie wniosków, lub przesłaniem oświadczenia o bezstronności wraz z listą wniosków o dofinansowanie złożonych w danym konkursie.

⁴⁰ Do eksperta, zgodnie z art. 49 ust. 7 *ustawy wdrożeniowej*, stosuje się odpowiednio przepisy art. 24 § 1 i 2 kpa, które określają przyczyny wyłączenia pracownika organu administracji publicznej od udziału w postępowaniu w sprawie.

Następnie spośród kandydatów na ekspertów, którzy odpowiedzą na otrzymane propozycje, lub odeślą podpisane oświadczenie o bezstronności wybierani są eksperci, z którymi zawierane są umowy.

W ocenie NIK zasadne jest, aby dla zachowania przejrzystości wyboru ekspertów, właściwe instytucje opracowały zasady tego wyboru, gdyż obecna praktyka w tym zakresie jest oparta w dużej mierze na uznaniowości osób podejmujących ostateczne decyzje w tej kwestii.

3.2.4. Dokonywanie oceny wniosków o dofinansowanie złożonych w trybie konkursowym

W objętych kontrolą dziewięciu konkursach zostało złożonych łącznie 458 wniosków, z czego do oceny zostało dopuszczonych 445⁴¹ wniosków o łącznej wartości 866 776,4 tys. zł, w tym wnioskowane dofinansowanie z UE – 694 457,7 tys. zł. Oceny formalnej nie przeszło pozytywnie 121 wniosków⁴². Pozytywną ocenę merytoryczną uzyskało 185 wniosków o łącznej wartości 533 861,5 tys. zł, w tym dofinansowanie z UE – 423 746,1 tys. zł, z czego do dofinansowania wybrano 79,5%, tj. 147 wniosków o łącznej wartości 348 365,2 tys. zł, w tym dofinansowanie z UE – 263 445,9 tys. zł⁴³. Wg informacji pozyskanych po zakończeniu kontroli⁴⁴ w przypadku ośmiu z dziewięciu kontrolowanych konkursów, wg stanu na 31 lipca 2016 r., nie podpisano jedynie dwóch umów o dofinansowanie realizacji projektu. W przypadku badanego konkursu w ramach RPO Województwa Śląskiego do dnia 20 września 2016 r. podpisano umowy dla 45 projektów (83,3% wybranych wniosków o dofinansowanie), co spowodowane było późnym podjęciem uchwały przez zarząd województwa w sprawie wyboru projektów do dofinansowania (opis szczegółowy w pkt 3.3. na str. 28 Informacji).

Kontrolą NIK objęto 204 wnioski o łącznej wartości 559 195,3 tys. zł, w tym dofinansowanie z UE – 319 776,9 tys. zł⁴⁵.

Szczegółowe dane odnośnie liczby i wartości złożonych i ocenionych wniosków, a także wniosków objętych kontrolą w poszczególnych badanych RPO ujęto w zestawieniu stanowiącym załącznik nr 5 do Informacji.

W wyniku kontroli przeprowadzonej na ww. próbie wniosków o dofinansowanie ustalono że:

1. Stosownie do postanowień *Wytycznych o trybie wyboru projektów* (rozdział 4 pkt 9), każdy badany wniosek był rejestrowany zgodnie z wewnętrznymi procedurami obowiązującymi w tym zakresie, w tym był opatrywany informacją o dacie wpływu. Nie stwierdzono dopuszczenia do oceny wniosków, które byłyby złożone po terminie określonym w ogłoszeniu o konkursie.

⁴¹ Osiem wniosków zostało wycofanych przez wnioskodawców, pięć wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia z uwagi na niespełnianie wymogów formalnych (np. złożenie wniosków jedynie w systemie informatycznym w sytuacji gdy był wymóg złożenia wniosków również w wersji papierowej).

⁴² Wyliczenia dokonano bez uwzględnienia Województwa Kujawsko-Pomorskiego ponieważ w tym województwie dokonywano łącznej oceny formalno-merytorycznej.

⁴³ Dane łącznie z projektami wybranymi w ramach RPO Województwa Śląskiego po zakończeniu czynności kontrolnych NIK (opis w pkt 3.3. na str. 28 Informacji).

⁴⁴ Źródło: <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/projekty/lista-projektow/lista-projektow-realizowanych-z-funduszy-europejskich-w-polsce-w-latach-2014-2020/> lub strony internetowe poszczególnych RPO, dostęp poprzez adres: <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/wszystkie-serwisy-programow/>.

⁴⁵ Zasady doboru próby do kontroli NIK opisano w pkt 4.1. na str. 30 Informacji. W ramach wskazanej liczby i wartości zbadanych wniosków ujęto 18 wniosków o wartości 11 178,9 tys. zł (w tym dofinansowanie z UE – 9 386,0 tys. zł), wybranych dodatkowo w sposób celowy w ramach konkursu w RPO Województwa Świętokrzyskiego i zbadanych tylko w zakresie poziomu wkładu własnego deklarowanego przez wnioskodawców (opis szczegółowy związanych z tym ustaleń na str. 27 Informacji).

2. Sposób oceny formalnej i merytorycznej wniosków o dofinansowanie był zgodny z procedurami obowiązującymi w tym zakresie w jednostkach objętych kontrolą i przebiegał w taki sam sposób dla każdej sprawy. W szczególności:
- ocena formalna i merytoryczna wniosków o dofinansowanie przebiegała w terminach określonych dla tych procesów w procedurach i/lub regulaminach konkursów. W sytuacjach dużej liczby złożonych wniosków o dofinansowanie, gdy dochowanie pierwotnie ustalonych terminów było zagrożone, podejmowano decyzje o wydłużeniu okresu na ocenę wniosków;
  - proces uzupełniania/poprawy wniosków o dofinansowanie przebiegał zgodnie z art. 43 *ustawy wdrożeniowej* oraz regulacjami podrozdziału 7.2. *Wytycznych o trybie wyboru projektów*;
  - osoby biorące udział w ocenie wniosków (zarówno pracownicy IZ/IP, jak również eksperci), poza jednym przypadkiem opisanym poniżej, składali deklaracje bezstronności, co miało na celu wyeliminowanie z procesu oceny wniosków o dofinansowanie osób, które zgodnie z art. 24 § 1 kpa powinny podlegać wyłączeniu od udziału w postępowaniu;
  - stosownie do wymogu określonego w rozdziale 4 pkt 4 *Wytycznych o trybie wyboru projektów*, pracownicy IZ/IP oraz eksperci zaangażowani do oceny kontrolowanych wniosków o dofinansowanie złożyli deklaracje poufności, tj. zobowiązanie do zachowania w tajemnicy wszystkich informacji i dokumentów ujawnionych i wytworzonych w trakcie wyboru projektów;
  - zgodnie z art. 44 ust. 2 *ustawy wdrożeniowej* właściwe instytucje objęte kontrolą powołały do badanych konkursów komisje oceny projektów oraz określiły regulaminy ich prac. Regulaminy te uwzględniały regulacje określone w pkt 4 podrozdziału 7.3 *Wytycznych o trybie wyboru projektów*, tj. m.in.: zadania KOP, sposób pracy i podejmowania decyzji, procedurę przeprowadzania oceny wniosków o dofinansowanie, wzory dokumentów jakimi będzie posługiwała się KOP przy ocenie projektów, obowiązek sporządzenia protokołu z prac KOP po zakończeniu oceny wszystkich projektów;
  - oceny badanych wniosków o dofinansowanie dokonywane były na specjalnych formularzach przez dwóch członków KOP, co spełniało wymogi określone w pkt 8 i 9 podrozdziału 7.3. *Wytycznych o trybie wyboru projektów*;
  - zgodnie z art. 37 ust. 2 *ustawy wdrożeniowej* oraz pkt 1 i 5 rozdziału 5 *Wytycznych o trybie wyboru projektów*, kontrolowane wnioski o dofinansowanie, poza przypadkiem jednego konkursu opisanego poniżej, były sprawdzane pod względem spełniania kryteriów wyboru zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący dany RPO;
  - w przypadku kierowania wniosków o dofinansowanie do negocjacji⁴⁶, stosownie do pkt 3 podrozdziału 10.4. *Wytycznych o trybie wyboru projektów*, oceniający w karcie oceny projektów wskazywali ich zakres podając jakie korekty należy wprowadzić do wniosku, uzasadniali swoje stanowiska, a w przypadku warunkowego przyznawania określonej liczby punktów za spełnienie danego kryterium podawali jaką liczbę punktów powinien otrzymać projekt, gdyby negocjacje skończyły się wynikiem negatywnym;

⁴⁶ Dotyczy konkursów finansowanych z EFS badanych w RPO województw: kujawsko-pomorskiego, małopolskiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i wielkopolskiego.

- badane wnioski o dofinansowanie sprawdzane także były pod względem ewentualnego wykluczenia wnioskodawcy z możliwości uzyskania dofinansowania na podstawie art. 207 ust. 4 ufp oraz pod względem złożenia przez wnioskodawcę oświadczenia, o którym mowa w art. 37 ust. 4 *ustawy wdrożeniowej*, tj. że jest on świadomy odpowiedzialności karnej za podanie fałszywych danych lub złożenie fałszywych oświadczeń;
  - w kontrolowanych konkursach, po zakończeniu oceny wszystkich projektów, stosownie do przepisu art. 44 ust. 3 *ustawy wdrożeniowej*, sporządzone zostały protokoły z prac KOP zawierające informacje o przebiegu i wynikach oceny projektów zgodne z zakresem określonym w pkt 14 podrozdziału 7.3. *Wytycznych o trybie wyboru projektów*, w tym również, w określonych przypadkach, zawierały wymagany opis przebiegu negocjacji;
  - we wszystkich badanych przypadkach zachowany został właściwy ślad rewizyjny z przeprowadzonej oceny, tzn. do dokumentacji danego wniosku o dofinansowanie włączone zostały dokumenty świadczące o dokonaniu tej oceny, co było zgodne z pkt 18 rozdziału 5 *Wytycznych o trybie wyboru projektów*.
3. W ocenie NIK czas przeznaczony na dokonanie oceny merytorycznej jednego wniosku o dofinansowanie pozwalał na rzetelne dokonanie tej oceny. Dotyczyło to zarówno sytuacji gdy oceny dokonywali pracownicy IZ/IP, jak i w przypadku korzystania z pomocy ekspertów.
4. We wszystkich badanych przypadkach wnioskodawcy zostali w odpowiednich terminach pisemnie poinformowani o wynikach oceny ich wniosków o dofinansowanie, a informacje te, stosownie do art. 46 ust. 3 *ustawy wdrożeniowej* zawierały uzasadnienie oceny i podanie liczby punktów otrzymanych przez projekt lub informację o spełnieniu lub niespełnieniu kryteriów wyboru projektów. W przypadku ocen negatywnych, stosownie do art. 46 ust. 5 *ustawy wdrożeniowej*, w informacjach zawierano pouczenie o możliwości wniesienia protestu określając: termin do wniesienia protestu, instytucję do której należy wnieść protest oraz wymogi formalne protestu.

W badanym obszarze stwierdzono nieprawidłowości w trzech konkursach:

1. Kontrola konkursu⁴⁷ przeprowadzonego w ramach RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego w poddziałaniu 11.1 – Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR (finansowanego z EFS) wykazała, że:
- zarząd województwa opracował i uchwalił, a KM przyjął dwa⁴⁸ z 27 kryteriów wyboru projektów dla tego konkursu niezgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b) w związku z art. 5 ust. 4 ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności. Ustalono bowiem, że w obu kryteriach przyjęto, iż liczbę mieszkańców ustala się na podstawie liczby osób zameldowanych na pobyt stały na obszarze obejmującym LSR, a zgodnie z przywołanymi przepisami ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, liczbę mieszkańców powinno się ustalać na podstawie wyników informacji statystycznych ogłaszanych, udostępnianych lub rozpowszechnianych zgodnie z przepisami o statystyce publicznej, a zatem zgodnie z opracowaniami GUS w odniesieniu do liczby ludności faktycznie zamieszkującej dany obszar,

⁴⁷ Konkurs nr RPKP.11.01.00-IZ.00-04-001/15.

⁴⁸ Kryterium C.1 – Obszar planowany do objęcia LSR zlokalizowany jest na terenie województwa kujawsko-pomorskiego na obszarze miasta liczącego powyżej 20 tys. mieszkańców (liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały na obszarze objętym LSR na dzień 31 grudnia 2013 r.);
Kryterium C.2 – Liczba ludności na obszarze planowanym do objęcia LSR wynosi od powyżej 20 tys. do 150 tys. mieszkańców (liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały na obszarze obejmującym LSR na dzień 31 grudnia 2013 r.).

tj. z uwzględnieniem wyników Narodowego Spisu Ludności oraz ludności zameldowanej na pobyt czasowy. Skutkiem powyższego dofinansowanie w kwocie 145 764,90 zł uzyskał projekt, który nie spełniał ww. kryteriów ustawowych, gdyż przewidywał objęcie LSR obszaru zamieszkanego faktycznie przez ponad 150 tys. mieszkańców. We wniosku bowiem – zgodnie z kryteriami konkursu – podano liczbę 149 404 mieszkańców odnosząc się wyłącznie do osób zameldowanych na pobyt stały, gdy tymczasem na obszarze określonym w tym wniosku o dofinansowanie zamieszkiwało na pobyt stały i czasowy łącznie 156 839 osób⁴⁹.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 1 *ustawy wdrożeniowej*, art. 125 ust. 3 lit. a) *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013* oraz pkt 1 rozdziału 3 *Wytycznych o trybie wyboru projektów*, za opracowanie kryteriów wyboru projektów odpowiada Instytucja Zarządzająca. Opracowane i uchwalone przez IZ propozycje ww. kryteriów, w których zawężono liczbę mieszkańców wyłącznie do osób zameldowanych na pobyt stały, zatwierdził Komitet Monitorujący RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jako Przewodniczący Komitetu Monitorującego wyjaśnił, że IZ przyjęła w uchwale zapis dotyczący określenia liczby mieszkańców na podstawie liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w celu ujednoczenia z postanowieniami §3 ust. 3 wzoru umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii RLKS, który to wzór został opracowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi i przekazany IZ do stosowania.

W ocenie NIK, nieuzasadnione było stosowanie w omawianym konkursie innych regulacji niż wynikające z przepisów *ustawy wdrożeniowej* i *ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności*, ponieważ omawiany konkurs był finansowany w całości z EFS w ramach RPO i dotyczył LSR na obszarze miast. Ponadto NIK zwraca uwagę, że w regulaminie konkursu (pkt 1.8 – Podstawa prawna i dokumenty programowe) powołano obie ww. ustawy, więc całe postępowanie konkursowe, w tym ocena i wybór projektów powinna przebiegać zgodnie z regulacjami wynikającymi z tych aktów prawnych;

- przy ocenie wniosków o dofinansowanie nie dokonywano weryfikacji spełnienia przez podmioty biorące udział w konkursie, dwóch kluczowych dla tego konkursu kryteriów dostępu (C.1 i C.2)⁵⁰. Dane odnośnie liczby mieszkańców wnioskodawcy przedstawiali w oświadczeniach, a oceniający nie mieli obowiązku sprawdzania tych informacji z powszechnie dostępnymi i obiektywnymi źródłami informacji, np. publikatorami GUS. Brak weryfikacji danych o liczbie ludności skutkowało udzieleniem dofinansowania w kwocie 78 519 zł dla projektu, który nie spełniał kryteriów dostępu, tj. obszar planowany do wsparcia nie był, wbrew danym zawartym we wniosku o dofinansowanie, zamieszkały na pobyt stały przez ponad 20 tys. mieszkańców. Brak weryfikacji oświadczenia spowodował, że nie zauważono, że wnioskodawca podał we wniosku o dofinansowanie liczbę ludności faktycznie zamieszkującą gminę, co powinno spowodować odrzucenie wniosku, bo nie spełniał on kryteriów wyboru zatwierdzonych przez KM, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały. Marszałek Województwa wyjaśnił, że IZ kontynuuje dobre praktyki zmniejszania obciążeń dla wnioskodawców, a do takich praktyk należy stosowanie oświadczeń w miejsce zaświadczeń w ramach dokumentacji aplikacyjnej. Zdaniem NIK, praktyka stosowania oświadczeń nie stoi w sprzeczności z podejmowaniem przez IZ czynności sprawdzających dane zawarte w oświadczeniach wnioskodawców;

⁴⁹ Dane uzyskane z Urzędu Miasta Torunia.

⁵⁰ Patrz przypis nr 48.

- KOP wykraczała poza zakres negocjacji wskazany w karcie oceny projektu przez osoby oceniające projekty⁵¹ w przypadku czterech spośród sześciu projektów skierowanych do negocjacji, co stanowiło naruszenie pkt 4.3. regulaminu konkursu, który stanowi, że negocjacje obejmują wyłącznie kwestie wskazane przez oceniających w karcie oceny projektu. Skutkowało to przeniesieniem planowanych przez wnioskodawców wydatków w łącznej wysokości 29 438,40 zł, uznanych przez oceniających za niekwalifikowalne lub o nieracjonalnej wysokości, na inne pozycje budżetowe, w tym również na nowe pozycje wprowadzone do budżetu projektu dopiero na etapie negocjacji. Przewodnicząca KOP podała, że przedmiotowe zmiany dotyczyły zakwestionowanych przez oceniających kryteriów dotyczących oceny budżetu projektu w kontekście ocenianego zadania, a tym samym oceniający mieli możliwość ich ponownego zweryfikowania. W ocenie NIK, zakres negocjacji wyznaczany jest przez oceniających, co wynika jednoznacznie z regulaminu konkursu oraz pkt 3 podrozdziału 10.4 *Wytycznych o trybie wyboru projektów*. Tym samym wyjście przez KOP poza zakres dopuszczalnych korekt wprowadzanych do wniosku w wyniku negocjacji było nieuprawnione;

- KOP nie odrzuciła jednego z sześciu ocenianych wniosków o dofinansowanie projektu na kwotę 145,8 tys. zł, mimo że wnioskodawca nie wprowadził do niego zmian wynikających z zatwierdzonego stanowiska negocjacyjnego, co stanowiło naruszenie pkt 4.3. regulaminu konkursu, zgodnie z którym w przypadku niewprowadzenia zmian wynikających z zatwierdzonego stanowiska negocjacyjnego, negocjacje kończą się wynikiem negatywnym, co powinno oznaczać uznanie warunkowo uznanych za spełnione kryteriów obligatoryjnych za niespełnione i negatywną ocenę wniosku. Przewodnicząca KOP wyjaśniła, że w opinii oceniających waga przedmiotowych uchybień nie stanowiła podstawy do negatywnej oceny wniosku o dofinansowanie.

Zdaniem NIK, zgodnie z regulaminem konkursu, KOP zobowiązana była do negatywnego ocenienia wniosku, nie zaś do dokonywania ponownej oceny istotności podjętych wcześniej ustaleń;

- przewodnicząca KOP nie złożyła oświadczenia o bezstronności, mimo że uczestniczyła w ocenie wniosków o dofinansowanie, co stanowiło naruszenie §7 regulaminu pracy KOP oraz pkt 1c rozdziału 4 *Wytycznych o trybie wyboru projektów*. Według wyjaśnień Przewodniczącej KOP oraz Dyrektora Departamentu odpowiedzialnego za przeprowadzenie omawianego konkursu, do zadań przewodniczącego KOP nie należy dokonywanie oceny projektów, a co najwyżej dokonywanie rozstrzygnięć w przypadku różnicy stanowisk oceniających. Zdaniem NIK, w przedmiotowym konkursie, Przewodnicząca KOP nie podejmowała wyłącznie czynności związanych z organizacją pracy KOP, lecz poprzez prowadzenie w imieniu IZ negocjacji została włączona w proces realnej oceny projektów. Zgodnie bowiem z pkt 4.3. regulaminu konkursu, negocjacje stanowią część oceny formalno-merytorycznej.

⁵¹ Zgodnie z pkt 3 podrozdziału 10.4 *Wytycznych o trybie wyboru projektów* oceniający, kierując wniosek do negocjacji, w karcie oceny projektów, wskazują zakres tych negocjacji, podając jakie korekty należy wprowadzić do wniosku lub jakie uzasadnienia dotyczące określonych zapisów we wniosku, KOP powinna uzyskać od wnioskodawcy, aby ocena warunkowa stała się oceną ostateczną. Stanowisko oceniających musi być uzasadnione w karcie oceny projektu.

2. Kontrola konkursu⁵² przeprowadzonego w RPO Województwa Śląskiego w poddziałaniu 2.1. – Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych (finansowanego z EFRR) wykazała, że:

- dokonano pozytywnej oceny wniosku pomimo, że wnioskodawca nie spełniał kryterium dopuszczającego *Kwalifikowalność podmiotowa wnioskodawcy*, co skutkowało powinno oceną negatywną wniosku i jego odrzuceniem. Wniosek dotyczył projektu partnerskiego, a dwa podmioty spośród czterech objętych umową partnerstwa (lider i jeden partner) były ze sobą powiązane w rozumieniu załącznika nr I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r.⁵³. Zgodnie z art. 33 ust. 6 *ustawy wdrożeniowej*, porozumienie lub umowa o partnerstwie nie mogą być zawarte pomiędzy podmiotami powiązаныmi w rozumieniu ww. rozporządzenia Komisji (UE). Członkowie KOP dokonujący oceny tego wniosku o dofinansowanie stwierdzili (w karcie oceny wniosku) niespełnienie przez wnioskodawcę tego kryterium dopuszczającego, ale wyrazili zgodę na dokonanie zmiany we wniosku w tym zakresie⁵⁴ pomimo, że zatwierdzone przez KM kryteria wyboru nie przewidywały możliwości dokonywania zmian (modyfikacji) wniosków o dofinansowanie w odniesieniu do tego kryterium. Przewodnicząca KOP wyjaśniła, że w czasie naboru wniosków o dofinansowanie brak było wiążącej interpretacji art. 33 ust. 6 *ustawy wdrożeniowej*, która została przekazana przez MIR już po zamknięciu naboru w przedmiotowym konkursie. Podała ponadto, że pomimo aktualizacji wniosku projekt zachował swój partnerski charakter, bez uszczerbku dla przypisanych ról i zadań (zakres rzeczowy projektu jest identyczny jak w pierwszej wersji wniosku). Zachowana została też tożsamość podmiotowa, gdyż podmiot wyłączony z umowy partnerstwa pełni rolę podmiotu realizującego projekt.

Zdaniem NIK niespełnianie kryterium formalnego dopuszczającego powinno skutkować negatywną oceną formalną wniosku o dofinansowanie projektu⁵⁵;

- na skutek udzielenia wnioskodawcy nierzetelnej informacji przez pracownika IZ, wniosek zakładu budżetowego j.s.t. o dofinansowanie projektu nie przeszedł pozytywnej oceny formalnej i został odrzucony ze względu na niespełnienie kryterium dopuszczającego *Kwalifikowalność podmiotowa* (zgodnie z kryteriami określonymi dla tego konkursu wnioski o dofinansowanie mogły składać j.s.t., a nie ich jednostki). Kierownik referatu oceny projektów wyjaśniła, że istotnie pracownik udzielił wnioskodawcy nieprawidłowej informacji, jednak wskazała równocześnie, że wnioskodawca ma obowiązek zapoznania się z całością dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku aplikacyjnego. Zastępca Dyrektora Departamentu odpowiedzialnego za przeprowadzenie konkursu dodał ponadto, że negatywna ocena tego wniosku o dofinansowanie była podyktowana brakiem możliwości modyfikacji projektu na etapie oceny formalnej w zakresie tego kryterium, tj. kwalifikowalności podmiotu wnioskującego.

⁵² Konkurs nr RPSL.02.01.00-IZ.01-24-010/15.

⁵³ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, ze zm.).

⁵⁴ Modyfikacja wniosku o dofinansowanie polegała na zmianie umowy partnerstwa poprzez wyłączenie jednego partnera, który został włączony w realizację wniosku jako kolejny podmiot realizujący projekt.

⁵⁵ Omawiany wniosek o dofinansowanie w kwocie 4 977,5 tys. zł, w tym dofinansowanie z UE – 4 203,0 tys. zł, w związku z kontrolą NIK został poddany ponownej weryfikacji i nie został zamieszczony na liście projektów wybranych do dofinansowania, źródło: http://rpo.slaskie.pl/czytaj/aktualizacja_wynikow_konkurs_010_15_2_1__wsparcie_rozwoju_cyfrowych_uslug_publicznych_2016_08_18.

- 3.** Kontrola konkursu⁵⁶ przeprowadzonego w RPO Województwa Świętokrzyskiego w poddziałaniu 8.3.1. – Upowszechnianie i wzrost jakości edukacji przedszkolnej (finansowanego z EFS) wykazała, że w regulaminie kontrolowanego konkursu wprowadzono wymóg wniesienia przez wnioskodawców wkładu własnego w wysokości równej dokładnie 15% wydatków kwalifikowalnych projektu, co było niezgodne z SZOOP, z którego wynika obowiązek określenia minimalnego wkładu własnego beneficjenta na poziomie 15% wydatków kwalifikowalnych (pkt 22 opisu dla poddziałania 8.3.1). Konsekwencją tego było odrzucenie sześciu wniosków o dofinansowanie o łącznej wartości 3 829,6 tys. zł, w tym dofinansowanie z UE 3 182,7 tys. zł, uznanych za niezgodnych z SZOOP wyłącznie z uwagi na przekroczenie 15% poziomu wkładu własnego, a także nieuwzględnienie w pełni zasadnego protestu wniesionego przez jednego z wnioskodawców (opis w pkt. 3.4. na str. 29 Informacji).

Ustalono również, że dwa wnioski o dofinansowanie, w których również wkład własny przekraczał 15%, po etapie negocjacji zostały rekomendowane do dofinansowania i je uzyskały. Wynikało to z wewnętrznej interpretacji⁵⁷, w której stwierdzono, że przekroczenie 15% wkładu własnego w przypadku poddziałania 8.3.1. powinno podlegać negocjacjom w sytuacji, gdy przy matematycznym zaokrągleniu wynik jest równy 15% (max 15,49%). Interpretacja ta zróżnicowała sytuację wnioskodawców, którzy zadeklarowali wkład własny przekraczający 15%.

W ocenie NIK, opisany proces oceny wniosków o dofinansowanie został przeprowadzony z naruszeniem zasad wyrażonych w art. 37 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej*, a doprecyzowanych w pkt 1b) i 1e) rozdziału 4 *Wytycznych o trybie wyboru projektów*, tj.: 1) zasady rzetelności rozumianej jako obowiązek zgodnej z ustanowionymi regułami oceny każdego projektu, 2) zasady równego traktowania wnioskodawców rozumianej jako zakaz stosowania regulaminu konkursu, z wyłączeniem kryteriów, w sposób skutkujący faworyzowaniem poszczególnych wnioskodawców kosztem pozostałych wnioskodawców oraz dokonywania przez instytucję organizującą konkurs zmian, które miałyby taki skutek.

3.2.5. Tworzenie list rankingowych projektów do dofinansowania

Po zakończeniu oceny wniosków o dofinansowanie projektów, stosownie do art. 44 ust. 4 *ustawy wdrożeniowej*, komisja oceny projektów przygotowuje listę ocenionych projektów (tzw. listę rankingową) zawierającą przyznane oceny i przedkłada ją właściwej instytucji w celu rozstrzygnięcia konkursu, tzn. ostatecznego wyboru projektów do dofinansowania.

Z ustaleń kontroli wynika, że listy rankingowe zostały sporządzone przez KOP rzetelnie. Po dokonaniu oceny wniosków we wszystkich badanych konkursach, KOP przygotowały listy rankingowe ocenionych wniosków o dofinansowanie projektów i stosownie do art. 44 ust. 4 w związku z art. 39 ust. 2 *ustawy wdrożeniowej* wskazywały projekty, które:

- uzyskały wymaganą liczbę punktów albo
- uzyskały kolejno największą liczbę punktów, w przypadku gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie była wystarczająca na objęcie dofinansowaniem wszystkich projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów.

⁵⁶ Konkurs nr RPSW.08.03.01-IZ.00-26.002/15.

⁵⁷ Interpretacja dotycząca wkładu własnego w zakresie oceny projektów z poddziałań 8.1.1., 8.3.1., 8.5.1. opracowana przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego: Kierownika Oddziału Oceny Projektów i pracownika Oddziału Płatności i Rozliczeń oraz zatwierdzona przez Dyrektora Departamentu odpowiedzialnego za przeprowadzenie omawianego konkursu.

Na objętych badaniem listach rankingowych ujęte były wszystkie projekty, które przeszły pozytywnie ocenę formalną i merytoryczną. Liczba punktów przypisana na listach rankingowych do poszczególnych projektów była zgodna z punktacją uzyskaną przez dany projekt w procesie oceny.

3.3 Wybór projektów do dofinansowania

Zgodnie z art. 46 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej*, właściwa instytucja rozstrzyga konkurs, zatwierdzając listę rankingową przedłożoną przez KOP.

W przypadku ośmiu z dziewięciu RPO objętych kontrolą instytucją dokonującą wyboru projektów do dofinansowania w badanych konkursach była IZ, a w jednym przypadku IP, której zadanie to zostało powierzone przez IZ na mocy porozumienia⁵⁸.

Do czasu zakończenia czynności kontrolnych w ośmiu z dziewięciu badanych konkursów dokonano wyboru projektów do dofinansowania. Właściwe instytucje zatwierdziły przedłożone im listy rankingowe, nie dokonując w nich zmian skutkujących nieprzyznaniem dofinansowania projektom, które uzyskały liczbę punktów kwalifikującą do uzyskania tego dofinansowania.

W przypadku RPO Województwa Śląskiego do czasu zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 5 maja 2016 r. IZ, tj. Zarząd Województwa Śląskiego nie rozstrzygnął kontrolowanego konkursu, pomimo tego, że planowany termin rozstrzygnięcia tego konkursu wskazany w ogłoszeniu o konkursie to grudzień 2015 r., a prace KOP zakończyły się podpisaniem protokołu z prac KOP w dniu 29 lutego 2016 r. (lista rankingowa ocenionych projektów stanowiła załącznik do protokołu z prac KOP). W dniu 10 marca 2016 r. (w trakcie kontroli NIK) Zarząd Województwa Śląskiego podjął decyzję o przeprowadzeniu audytu oceny projektów. W raporcie z czynności wyjaśniająco-sprawdzających z 27 kwietnia 2016 r. przeprowadzonych przez Wydział Kontroli i Audytu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego podano, że stwierdzone drobne uchybienia nie miały wpływu na wynik dokonanych ocen, a sprawdzone w toku czynności wnioski o dofinansowanie spełniały wymagania stawiane w RPO Województwa Śląskiego w zakresie typów projektów przewidzianych do dofinansowania.

Wyboru projektów do dofinansowania Zarząd Województwa Śląskiego dokonał po zakończeniu kontroli NIK w dniu 10 maja 2016 r.⁵⁹.

NIK zwraca uwagę, że mimo znacznego przekroczenia pierwotnie zakładanego terminu na rozstrzygnięcie konkursu, Zarząd Województwa Śląskiego, jako instytucja organizująca konkurs nie upublicznił informacji o zmianie tego terminu i ewentualnych jej przyczynach. W dniu 14 marca 2016 r. na stronie internetowej IZ zamieszczono jedynie informację o podjęciu decyzji o przeprowadzeniu audytu oceny projektów. W ocenie NIK zaniechanie przez IZ bieżącego informowania wnioskodawców o sprawach związanych z konkursem stanowi nierzetelność w działaniach IZ związanych z kontrolowanym konkursem.

⁵⁸ Dotyczy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku.

⁵⁹ Źródło: http://rpo.slaskie.pl/czytaj/projekty_wybrane_do_dofinansowania_w_ramach_dzialania_2_1.

3.4 Przeprowadzanie postępowania odwoławczego od wyników oceny projektów pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami i zasadami

Stosownie do art. 53 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej*, w przypadku negatywnej oceny projektu wybieranego w trybie konkursowym, wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia protestu w celu ponownego sprawdzenia złożonego wniosku w zakresie spełniania kryteriów wyboru projektów. Spośród dziewięciu konkursów objętych kontrolą protesty zostały złożone w ramach sześciu konkursów⁶⁰. Złożono 103 protesty (łącznie od oceny formalnej i merytorycznej), co stanowiło 24,6% wszystkich wniosków o dofinansowanie złożonych w tych sześciu RPO. Uwzględniono łącznie 30 protestów (w tym 13 częściowo), co stanowiło 29,1% złożonych protestów.

Kontrola przeprowadzona na próbie 44 protestów (42,7% złożonych protestów) wykazała, że wszystkie protesty zostały rozpatrzone terminowo, z zachowaniem procedur obowiązujących w tym zakresie w danych RPO. Zarówno protesty, jak i ponowna ocena wniosków o dofinansowanie były przeprowadzone przez osoby nie biorące udziału w pierwotnej ocenie wniosków, co było zgodne z art. 60 *ustawy wdrożeniowej*. Zachowana została również zasada bezstronności osób zaangażowanych w rozpatrywanie protestów. Przypadki pozostawienia protestu bez rozpatrzenia spełniały przesłanki określone w art. 59 *ustawy wdrożeniowej*, tzn. protest został wniesiony po terminie lub przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania, lub protest wniesiono bez wskazania wraz z uzasadnieniem kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadzał.

Właściwe instytucje, stosownie do art. 58 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej* informowały wnioskodawcę na piśmie o wyniku rozpatrzenia jego protestu. Informacje te zawierały treść rozstrzygnięcia wraz z uzasadnieniem oraz, w przypadku nieuwzględnienia protestu, pouczenie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 61 *ustawy wdrożeniowej*. Z prawa do złożenia skargi do sądu administracyjnego skorzystał jeden wnioskodawca⁶¹, ale do zakończenia czynności kontrolnych nie znane było rozstrzygnięcie w tej sprawie.

W ocenie NIK, jeden protest złożony w konkursie kontrolowanym w ramach RPO Województwa Świętokrzyskiego, został nieprawidłowo rozstrzygnięty, pomimo dochowania wymogów formalnych. Było to konsekwencją przyjętego przez IZ w regulaminie konkursu, niezgodnego z SZOOP, wymogu wniesienia wkładu własnego na poziomie równym dokładnie 15% (opis w pkt 3.2.4. na str. 27 Informacji), chociaż wkład własny przekraczający 15% wydatków kwalifikowanych projektu był zgodny z postanowieniami SZOOP. Wskutek tego protest złożony przez wnioskodawcę, którego wniosek został odrzucony z uwagi na poziom wkładu własnego przekraczający 15%, powinien zostać rozpatrzony pozytywnie.

⁶⁰ Łącznie z konkursem w ramach RPO Województwa Śląskiego, gdzie z uwagi na nierozstrzygnięcie konkursu do czasu zakończenia czynności kontrolnych, badaniem objęto jedynie protesty złożone po ocenie formalnej wniosków o dofinansowanie.

⁶¹ W ramach RPO Województwa Śląskiego.

4.1 Przygotowanie kontroli

Kontrolą objęto te Regionalne Programy Operacyjne, w których został rozstrzygnięty chociaż jeden konkurs w IV kw. 2015 r. lub planowano dokonanie rozstrzygnięcia w I kw. 2016 r., a stopień zaawansowania naboru i oceny wniosków pozwalał na podjęcie działań kontrolnych (wykaz konkursów objętych kontrolą stanowi załącznik nr 4 do Informacji).

Doboru próby do kontroli dokumentacji wniosków o dofinansowanie składanych w poszczególnych kontrolowanych konkursach dokonano w sposób następujący:

- 10 wniosków o dofinansowanie o najwyższej wartości i 5 o najniższej wartości, które zostały wskazane na liście rankingowej, jako wnioski do dofinansowania w ramach wskazanego do kontroli konkursu w danym RPO,
- 10 wniosków o dofinansowanie o najwyższej wartości i 5 o najniższej wartości, które nie zostały wybrane do dofinansowania (nie przeszły pozytywnie oceny merytorycznej lub nie zostały wybrane do dofinansowania z uwagi na uzyskanie zbyt małej liczby punktów).

W przypadku mniejszej liczby wniosków w badanym konkursie, kontrolą objęte były wszystkie wnioski, które przeszły pozytywnie ocenę formalną.

Kontrolę protestów przeprowadzono na próbie 10 protestów złożonych w danym kontrolowanym konkursie, w miarę możliwości wybierano pięć protestów uwzględnionych i pięć protestów nieuwzględnionych, a w przypadku mniejszej liczby złożonych protestów kontrolą obejmowano wszystkie protesty w danym konkursie.

4.2 Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

Czynności kontrolne przeprowadzone zostały w okresie od 22 grudnia 2015 r. do 16 maja 2016 r. Do kierowników jednostek objętych kontrolą skierowano łącznie 12 wystąpień pokontrolnych. Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego złożył Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Postanowieniem z dnia 20 czerwca 2016 r. Dyrektor Delegatury NIK w Bydgoszczy odmówiła przyjęcia zgłoszonych zastrzeżeń z uwagi na wniesienie ich po terminie.

Wnioski pokontrolne i uwagi sformułowano w trzech wystąpieniach pokontrolnych:

1. Do Marszałka Województwa Świętokrzyskiego wnioskowano o:
  - zapewnienie przez Zarząd Województwa skutecznego nadzoru nad działalnością komórek organizacyjnych Urzędu odpowiedzialnych za prawidłowość postępowań w sprawie wyboru projektów, w celu zapewnienia zgodności tego procesu z wymogami określonymi w obowiązujących przepisach, w szczególności w *ustawie wdrożeniowej* oraz wytycznych horyzontalnych;
  - przyjmowanie w regulaminach konkursów postanowień zgodnych z SZOOP RPO Województwa Świętokrzyskiego.
2. Do Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego wnioskowano o:
  - dostosowanie zapisów Systemu oceny projektów RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego, dotyczących czasu ogłaszania o naborze wniosków, do wymogów *ustawy wdrożeniowej*;
  - składanie oświadczeń o bezstronności przez wszystkie osoby biorące udział w procesie oceny projektów, w tym przez Przewodniczącą KOP.

3. Do Marszałka Województwa Śląskiego wnioskowano o:

- dokonanie weryfikacji oceny pozytywnej wydanej dla wniosku, w przypadku którego pomimo niespełnienia przez wnioskodawcę kryterium dopuszczającego, oceniający przyjęli jego modyfikację.

Ponadto w wystąpieniu do Marszałka Województwa Śląskiego sformułowano uwagi dotyczące m.in.:

- dokonywania aktualizacji harmonogramu naborów wniosków o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym wyłącznie w terminie dłuższym niż trzy miesiące licząc od dnia aktualizacji,
- zapewnienia upubliczniania informacji o zmianach terminów rozstrzygnięć konkursów i ewentualnych ich przyczynach w sytuacji przedłużającego się procesu wyboru projektów do dofinansowania,
- przestrzegania kryteriów i zasad dotyczących dokonywania zmian we wnioskach o dofinansowanie.

4.3 Realizacja wniosków pokontrolnych

Adresaci wystąpień pokontrolnych poinformowali o przyjęciu do realizacji wniosków pokontrolnych (dwa wnioski zostały zrealizowane, trzy wnioski pozostają w trakcie realizacji).

1. Marszałek Województwa Świętokrzyskiego poinformował, że w celu zapewnienia skutecznego nadzoru nad działalnością komórek organizacyjnych Urzędu odpowiedzialnych za prawidłowość postępowań w sprawie wyboru projektów oraz w celu zapewnienia zgodności tych procesów z wymogami określonymi w obowiązujących przepisach, wprowadza system nadzoru i kontroli polegający na zastosowaniu list sprawdzających, które mają przyczynić się do wyeliminowania niespójności pomiędzy dokumentami programowymi. Ponadto, w związku ze zdiagnozowaniem źródła stwierzonego w kontroli NIK błędu dotyczącego niezgodności regulaminu konkursu z SZOOP osoby odpowiedzialne poniosły konsekwencje określone w regulaminach wewnętrznych.
2. Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego poinformował, że IZ zobowiązuje się:
  - dostosować zapisy Systemu oceny projektów RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego w zakresie czasu ogłaszania o naborze wniosków do wymogów *ustawy wdrożeniowej*,
  - dopilnować aby oświadczenia o bezstronności były składane przez wszystkie osoby biorące udział w procesie oceny projektów, w tym przez Przewodniczącego KOP.
3. Marszałek Województwa Śląskiego poinformował, m.in. że:
  - IZ RPO Województwa Śląskiego jest na etapie konsultowania procedury porządkującej proces przyjmowania aktualizacji harmonogramu z poszczególnymi instytucjami organizującymi konkursy,
  - do aktualnie obowiązujących regulaminów konkursów wprowadzono zapis nakładający na instytucje organizujące konkursy obowiązek informowania na stronie internetowej o fakcie zmiany szacowanego terminu rozstrzygnięcia konkursu,
  - w kolejnych naborach konkursowych IZ stosować będzie zapisy regulaminów w zakresie modyfikacji w projektach, zgodnie z interpretacją przedstawioną w wystąpieniu pokontrolnym,
  - zobowiązuje się do przeprowadzenia weryfikacji oceny pozytywnej wniosku, który pomimo niespełnienia kryterium dopuszczającego został oceniony pozytywnie i że poinformuje NIK o ostatecznych wynikach tej weryfikacji.

4.4 Efekty finansowe kontroli

Finansowe rezultaty kontroli wyniosły łącznie 4 348 732,90 zł, z tego:

- kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa, tj. przyznanie beneficjentowi dofinansowania w ramach RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego dla projektu, który nie spełniał kryteriów wyboru wynikających z ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, a dodatkowo, zgodnie z regulaminem konkursu, powinien podlegać odrzuceniu w związku z niewprowadzeniem do wniosku o dofinansowanie zmiany wynikającej z zatwierdzonego stanowiska negocjacyjnego – 145 764,90 zł; [str. 23–25]
- potencjalne szkody w ogólnym budżecie Wspólnot Europejskich, tj. szkody, które mogłyby wystąpić w razie niewykrycia nieprawidłowości i przyznania dofinansowania dla projektu pomimo niespełniania przez wnioskodawcę (Samorząd Województwa Śląskiego) kryterium dopuszczającego *Kwalifikowalność podmiotowa wnioskodawcy* – 4 202 968 zł. W związku z kontrolą NIK projekt ten nie uzyskał dofinansowania. [str. 26]

Charakterystyka uwarunkowań oraz stanu prawnego

Uwarunkowania

W latach 2014–2020 Polska otrzyma z budżetu Unii Europejskiej 82,5 mld euro, co oznacza, że jest największym beneficjentem pomocy unijnej w tej perspektywie budżetowej. Fundusze strukturalne na lata 2014–2020 wykorzystywane są w ramach sześciu krajowych programów operacyjnych zarządzanych przez Ministra Rozwoju oraz 16 programów regionalnych zarządzanych przez zarządy województw. Celem programów regionalnych jest wspieranie rozwoju regionów. Łącznie na programy regionalne przeznaczonych zostanie 32,3 mld euro.

Za wdrażanie Funduszy Europejskich w Polsce odpowiada Minister Rozwoju. Odpowiedzialność w zakresie rozdzielania i kontrolowania funduszy jest podzielona pomiędzy wiele instytucji. Instytucje zarządzające wyznaczono dla każdego z programów. Odpowiadają one za przygotowanie programów oraz zarządzanie nimi.

Instytucje Zarządzające ustalają szczegółowe zasady działania programu, a w szczególności przygotowują procedury i kryteria wyboru projektów, a także sprawdzają czy dofinansowane projekty spełniają postawione przed nimi wymagania.

Instytucje Zarządzające odpowiadają za realizację całego programu, jednak swoje zadania często przekazują innym instytucjom, tzw. Instytucjom Pośredniczącym.

Aby zapewnić, że wszystkie czynności, związane z dzieleniem Funduszy Europejskich, prowadzone są w Polsce zgodnie z prawem i procedurami, powołana została instytucja audytowa. Odpowiada ona za prowadzenie audytów funkcjonowania całego systemu zarządzania i kontroli realizacji środków unijnych. Instytucją audytową jest Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, który wykonuje swoje zadania przy udziale Departamentu Ochrony Interesów Finansowych UE Ministerstwa Finansów oraz urzędów kontroli skarbowych w 16 województwach.

Dla każdego programu powoływany jest Komitet Monitorujący. Zadaniem takiego komitetu jest m.in. przyjmowanie kryteriów oceny projektów oraz systematyczne sprawdzanie postępu w realizacji programu operacyjnego.

Ponieważ obowiązki w zakresie realizacji poszczególnych programów wykonują różne instytucje, konieczne jest zapewnienie jednolitego sposobu działania. Dlatego też minister właściwy do spraw rozwoju na podstawie art. 5 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej* wydaje wytyczne, tzw. wytyczne horyzontalne, które obowiązują wszystkie instytucje odpowiedzialne za wdrażanie programów. Wytyczne horyzontalne mogą być uszczegółowione i dopasowane do specyfiki poszczególnych programów poprzez tzw. wytyczne programowe.

Charakterystyka stanu prawnego

Ogólne zasady funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli mające zastosowanie m.in. do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego zostały uregulowane w *rozporządzeniu ogólnym Nr 1303/2013*.

W art. 125 *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013* określono funkcje instytucji zarządzającej. Zgodnie z art. 125 ust. 1 *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013*, instytucja zarządzająca odpowiada za zarządzanie programem operacyjnym zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami. W myśl art. 125 ust. 3 lit. a) *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013*, sporządza i po zatwierdzeniu stosuje odpowiednie procedury wyboru i kryteria, które zapewniają, że operacje przyczyniają się

do osiągnięcia celów szczegółowych i rezultatów odpowiednich priorytetów; są niedyskryminacyjne i przejrzyste; uwzględniają ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8 *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013*⁶².

W art. 124 *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013* uregulowano zagadnienia związane z procedurą desygnacji instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej. Stosownie do art. 124 ust. 1 *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013* państwo członkowskie powiadamia KE o dacie i formie przeprowadzonej na odpowiednim szczeblu procedury desygnacji IZ przed przedłożeniem KE pierwszego wniosku o płatność okresową. Zgodnie z art. 124 ust. 2 *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013* podstawą desygnacji jest sprawozdanie i opinia niezależnego podmiotu audytowego, który ocenia, czy wyznaczone instytucje spełniają kryteria dotyczące wewnętrznego środowiska kontrolnego, zarządzania ryzykiem, działań związanych z zarządzaniem i kontrolą oraz monitorowania.

Podstawowym aktem prawa polskiego regulującym sprawy związane z zarządzaniem programami operacyjnymi jest *ustawa wdrożeniowa*.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 2 *ustawy wdrożeniowej* w przypadku programów regionalnych Instytucją Zarządzającą jest zarząd województwa. Zadania Instytucji Zarządzającej zostały określone w art. 9 ust. 2 *ustawy wdrożeniowej* i należą do nich m.in.: przygotowanie propozycji kryteriów wyboru projektów, spełniających warunki określone w art. 125 ust. 3 lit. a) *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013* oraz wybór projektów do dofinansowania.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej* IZ może powierzyć IP, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją programu operacyjnego (za wyjątkiem zadań dotyczących certyfikacji wydatków). Powierzenie zadań lub zlecenie usług związanych z realizacją programu operacyjnego nie wyłącza odpowiedzialności IZ za ich realizację (art. 10 ust. 7 *ustawy wdrożeniowej*).

Warunkiem rozpoczęcia finansowej realizacji programu operacyjnego, rozumianego jako wystąpienie z pierwszą deklaracją wydatków oraz wnioskiem o płatność do KE, jest uzyskanie desygnacji (art. 15 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej*). Desygnacji podlegają m.in. instytucje zarządzające i pośredniczące (art. 15 ust. 2 ww. ustawy), a warunkiem jej uzyskania, zgodnie z art. 15 ust. 3, jest spełnienie kryteriów desygnacji określonych w załączniku XIII do *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013*⁶³, odpowiednich do zakresu realizowanych zadań, potwierdzone pozytywną opinią i sprawozdaniem instytucji audytowej oraz zawarcie właściwych porozumień albo umów, o których mowa w art. 10 ust. 1 lub 2 *ustawy wdrożeniowej*. Udzielenie desygnacji instytucjom zarządzającym i pośredniczącym należy, zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, do zadań ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego w zakresie desygnacji.

⁶² Art. 7 *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013* dotyczy promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, a art. 8 zrównoważonego rozwoju.

⁶³ Jednym z kryteriów desygnacji określonym w załączniku XIII do *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013* w odniesieniu do działań instytucji zarządzającej w dziedzinie zarządzania i kontroli są procedury dotyczące wniosków o dotacje, oceny wniosków, wyboru do dofinansowania, w tym zaleceń i wskazówek zapewniających wkład operacji w osiągnięcie szczegółowych celów i wyników stosowanych priorytetów, zgodnie z przepisami art. 125 ust. 3 lit. a) ppkt (i) *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013*.

Zgodnie z art. 37 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej* wybór projektów do dofinansowania właściwa instytucja przeprowadza w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewnia wnioskodawcom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania.

Projekt podlega ocenie pod względem spełnienia kryteriów wyboru projektów zatwierdzonych przez komitet monitorujący, zgodnych z warunkami określonymi w art. 125 ust. 3 lit. a) *rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013* (art. 37 ust. 2 *ustawy wdrożeniowej*).

Wybór projektów do dofinansowania następuje w trybie konkursowym lub pozakonkursowym (art. 38 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej*), a wybór określonego trybu należy do właściwej instytucji (art. 38 ust. 4 *ustawy wdrożeniowej*).

Ponadto *ustawa wdrożeniowa* reguluje kwestie dotyczące m.in. przebiegu procedury konkursowej, w tym procedury odwoławczej oraz udziału ekspertów w ocenie wniosków o dofinansowanie projektów.

Działając na podstawie art. 5 ust. 1 *ustawy wdrożeniowej* minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wydał wytyczne horyzontalne dotyczące m.in.: procesu desygnacji, trybu dokonywania wyboru projektów, realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze edukacji, warunków gromadzenia i przechowywania danych w postaci elektronicznej.

Wykaz podstawowych aktów prawnych

1. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 217).
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, ze zm.).
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289).
4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470, ze zm.).

Wykaz jednostek, w których przeprowadzono kontrolę

L.p	Jednostki, w których przeprowadzono kontrolę	Osoby odpowiedzialne za kontrolowaną działalność		Ocena kontrolowanej działalności ⁶⁴	Jednostka organizacyjna NIK, która przeprowadziła kontrolę
		Imię i nazwisko	Pełniona funkcja		
1.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Piotr Całbecki	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	P(n)	Delegatura NIK w Bydgoszczy
2.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Witold Stępień	Marszałek Województwa Łódzkiego	P	Delegatura NIK w Łodzi
3.	Centrum Obsługi Przedsiębiorcy	Maciej Kokotek	Dyrektor	P	
4.	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	Jacek Krupa	Marszałek Województwa Małopolskiego	O	Delegatura NIK w Krakowie
5.	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	Rafał Solecki	Dyrektor	P	
6.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Andrzej Buła	Marszałek Województwa Opolskiego	P	Delegatura NIK w Opolu
7.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	Mieczysław Kazimierz Baszko (8.12.2014 r. – 25.10.2015 r.) Jerzy Leszczyński (9.11.2015 r. – nadal)	Marszałek Województwa Podlaskiego	P	Delegatura NIK w Białymstoku
8.	Wojewódzki Urząd Pracy	Janina Mironowicz	Dyrektor	P	
9.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Mieczysław Struk	Marszałek Województwa Pomorskiego	P	Delegatura NIK w Gdańsku
10.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Wojciech Saługa	Marszałek Województwa Śląskiego	P(n)	Delegatura NIK w Katowicach
11.	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego	Adam Jarubas	Marszałek Województwa Świętokrzyskiego	O	Delegatura NIK w Kielcach
12.	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego	Marek Woźniak	Marszałek Województwa Wielkopolskiego	O	Delegatura NIK w Poznaniu

⁶⁴ Użyty skrót oznacza: P – ocena pozytywna, P(n) – ocena pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, O – ocena opisowa.

Wykaz działań/poddziałań w ramach których organizowano konkursy objęte kontrolą w poszczególnych RPO

L.p.	Województwo	Działanie/Poddziałanie
		Nazwa funduszu współfinansującego projekty
1.	Kujawsko-pomorskie	11.1 – Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR
		Europejski Fundusz Społeczny
2.	Łódzkie	2.1.1 – Tereny inwestycyjne
		Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
3.	Małopolskie	9.1.1. – Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla Ośrodków Pomocy Społecznej i Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie
		Europejski Fundusz Społeczny
4.	Opolskie	5.1 – Ochrona różnorodności biologicznej
		Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
5.	Podlaskie	2.1. – Zwiększenie zdolności zatrudnieniowej osób pozostających bez zatrudnienia oraz osób poszukujących pracy przy wykorzystaniu aktywnej polityki rynku pracy oraz wspieranie mobilności zasobów pracy.
		Europejski Fundusz Społeczny
6.	Pomorskie	11.4 – Ochrona różnorodności biologicznej
		Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
7.	Śląskie	2.1. – Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych
		Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
8.	Świętokrzyskie	8.3.1 – Upowszechnianie i wzrost jakości edukacji przedszkolnej
		Europejski Fundusz Społeczny
9.	Wielkopolskie	8.1.1. – Edukacja przedszkolna
		Europejski Fundusz Społeczny

Zestawienie liczby i wartości złożonych, ocenionych i objętych kontrolą NIK wniosków o dofinansowanie w poszczególnych RPO

Lp	Województwo	wartość alokacji przewidzianej pierwotnie na konkurs			wnioski dopuszczone do oceny formalnej****)			pozytywna ocena formalna			pozytywna ocena merytoryczna			wnioski wybrane do dofinansowania			wnioski objęte kontrolą			wartość dofinansowania z UE w wybranych wnioskach w stosunku do alokacji %	liczba podpisanych umów
		liczba	wartość ogółem	w tym z UE	liczba	wartość ogółem	w tym z UE	liczba	wartość ogółem	w tym z UE	liczba	wartość ogółem	w tym z UE	liczba	wartość ogółem	w tym z UE	liczba	wartość ogółem	w tym z UE		
1.	Kujawsko-Pom.*)	4 142,6	803,2	762,9				6	786,5	746,9	6	786,5	746,9	6	786,5	746,9	6	786,5	746,9	18,4	6
2.	Łódzkie	49 546,8	45 557,6	31 846,1	5	30 881,3	18 950,2	5	30 881,3	18 950,2	5	30 881,3	18 950,2	5	30 881,3	18 950,2	5	30 881,3	18 950,2	64,3	4
3.	Opolskie	15 000,0	30 036,1	23 930,9	11	27 868,5	22 097,7	11	27 868,5	22 097,7	11	27 868,5	22 097,7	11	27 868,5	22 097,7	11	27 868,5	22 097,7	159,5	10
4.	Małopolskie	82 161,6	72 938,8	61 996,6	29	37 230,4	31 645,0	29	37 230,4	31 645,0	29	37 230,4	31 645,0	29	37 230,4	31 645,0	29	37 230,4	31 645,0	75,5	29
5.	Podlaskie	12 000,0	63 029,9	59 826,3	36	32 507,8	30 829,5	21	19 242,8	18 255,1	10	9 760,9	9 247,4	30	31 609,6	29 996,1	30	31 609,6	29 996,1	498,6	10
6.	Pomorskie	48 144,0	216 733,4	165 699,4	47	213 237,9	163 969,1	24	126 562,1	97 967,5	18	89 948,9	59 503,0	31	183 247,0	13 935,5	31	183 247,0	13 935,5	344,2	18
7.	Śląskie**)	82 581,3	341 325,4	268 952,4	80	312 004,5	246 086,9	74	284 917,3	228 675,2	54	145 987,6	116 247,9	30	204 161,4	165 813,9	30	204 161,4	165 813,9	325,7	30
8.	Świętokrzyskie***)	7 000,0	28 107,4	23 790,2	45	24 636,7	20 836,5	6	2 216,8	1 882,5	5	1 745,3	1 481,8	38	22 766,4	19 186,5	38	22 766,4	19 186,5	339,9	5
9.	Wielkopolskie	36 210,4	68 244,6	57 652,9	65	49 099,9	41 542,9	9	4 155,8	3 526,0	9	4 155,8	3 526,0	24	20 644,2	17 405,1	24	20 644,2	17 405,1	159,2	9
10.	Razem	336 786,7	445 866 776,4	694 457,7	318	727 467,0	575 957,8	185	533 861,5	423 746,1	147	348 365,2	263 445,9	204	559 195,3	319 776,9	204	559 195,3	319 776,9	206,2	121

*) W przypadku Województwa Kujawsko-Pomorskiego nie było podziału na ocenę formalną i ocenę merytoryczną, dokonywano łącznie oceny formalno-merytorycznej.

Zmiana wartości wniosków po dokonaniu ich oceny wynikała z negocjacji przeprowadzonych z wnioskodawcami (negocjacje stanowią element oceny formalno-merytorycznej)

**) Dane odnośnie wniosków wybranych do dofinansowania pozyskano po zakończeniu czynności kontrolnych w jednostce (opis szczegółowy w pkt 3.3. Informacji).

***) W tym próba celowa 18 wniosków o dofinansowanie o łącznej wartości 11.178,9 tys. zł w tym dofinansowanie z UE 9.386,0 tys. zł.

Badanie tylko w zakresie poziomu wkładu własnego wnioskodawców (opis ustaleni w tym zakresie pkt 3.2.4. Informacji).

****) Wnioski spełniające wymogi formalne takie jak np.: kompletność wniosku, wymagane podpisy.

Wykaz organów, którym przekazano Informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Minister Rozwoju
9. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
10. Sejmowa Komisja do Spraw Unii Europejskiej
11. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
12. Sejmowa Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej
13. Senacka Komisja Budżetu i Finansów Publicznych
14. Senacka Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej
15. Senacka Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej
16. Marszałek Województwa Dolnośląskiego
17. Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego
18. Marszałek Województwa Lubelskiego
19. Marszałek Województwa Lubuskiego
20. Marszałek Województwa Łódzkiego
21. Marszałek Województwa Małopolskiego
22. Marszałek Województwa Mazowieckiego
23. Marszałek Województwa Opolskiego
24. Marszałek Województwa Podkarpackiego
25. Marszałek Województwa Podlaskiego
26. Marszałek Województwa Pomorskiego
27. Marszałek Województwa Śląskiego
28. Marszałek Województwa Świętokrzyskiego
29. Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego
30. Marszałek Województwa Wielkopolskiego
31. Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego